

Халқ банки: пенсия тизимида имкониятлар ва қулайликлар янада кенгайтирилмоқда
(4-бетда ўқинг).

Пластик карталар асосидаги хизматлар барчага манзур.....3

Ўзбекистон иқтисодиётига инвестициялар:
2015 йил I ярми якунлари.....9

БАНК АХБОРОТНОМАНИ

Банк ходимлари, ишбилармонлар ва тадбиркорларнинг ҳафталик газетаси

ISSN 2010-6602

1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

№ 36 (1007), 2015 йил 10 сентябрь

www.banknews.uz

БАРҚАРОР ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЁТНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

Мамлакатимизнинг барқарор иқтисодий тараққиётини таъминлаш ва келажақда ривожланган давлатлар қаторига кириши иқтисодиётнинг номолиявий секторига ички маблағлар ва чет эл инвестицияларини жалб этишга қодир самарали молия бозорини шакллантириш билан чамбарчас боғлиқ.

Бугунги шароитда инвестиция ва пай фондлари иқтисодиётни молиялаштириш манбаларидан биридир. Улар ёрдамида фонд бозорига маблағлар оқими, жумладан, инвестиция жараёнига аҳоли жамғармаларини жалб этиш кўпаймоқда.

Президентимиз Ислон Каримов томонидан илгари сурилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясига мувофиқ ишлаб чиқилган ва шу йилнинг 25 августида қабул қилинган «Инвестиция ва пай фондлари тўғрисида»ги Қонун бу борада алоҳида аҳамиятга эга.

ЎЗА муҳбири **Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Бюджет ва иқтисодий ислохотлар қўмитаси раиси Адхам ШОДМОНОВ** билан миллий иқтисодиётимизнинг турли соҳаларини молиялаштириш мақсадида мамлакатимизда жамоавий инвестиция киритиш тизимини ривожлантиришни рағбатлантириш ва вақтинча бўш маблағларни жалб этишга қаратилган ушбу қонун ҳужжатининг роли ва аҳамияти ҳақида суҳбатлашди.

— Пай ва инвестиция фондлари айрим мамлакатлар, умуман, жаҳон иқтисодиётида муҳим ўрин тутди. Катта ҳажмдаги ресурсларни тўплаб, турли объектларга йўналтирадиган ушбу фондлар ташкилотлар ва иқтисодиёт тармоқлари ўртасида инвестицияларни қайта тақсимлашнинг ўзига хос воситасига айланмоқда. Шу боис мамлакатимизда инвестиция киритишнинг турли усуллари

ривожланиб бораётгани ва аҳолининг фонд бозори тўғрисида хабардорлиги ошаётгани муносабати билан инвестиция ва пай фондлари инвестиция киритишнинг энг қулай механизмига айланди.

Хусусийлаштириш жараёнларининг чуқурлаштирилаётгани мамлакатимизда инвестиция фондларини жамоавий инвестиция киритиш механизми сифатида ташкил этиш ва ривожлантиришда муҳим омил бўлмоқда. Дастлабки босқичда аҳолини давлат корхоналарини акциялаштириш жараёнига кенг жалб қилиш, акцияларнинг барқарор даромад келтиришини таъминлашга қаратилган инвестиция фондлари тармоқларини ташкил этган ҳолда қимматли қоғозлар бозорини ривожлантириш мақсадида 1996 йил 18 июндаги «Инвестиция фондлари фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарор қабул қилинди. Инвестиция фондлари ўз фаолиятини «Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида»ги Қонун ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 25 сентябрдаги «Инвестиция ва хусусийлаштириш инвестиция фондлари фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ ҳам амалга оширди.

Шундай қилиб, инвестиция ва пай фондлари фуқароларимиз учун ўз жамғармаларини кўпайтириш йўлида яна бир янги имконият, бошқача айтганда, одатдаги банк омонатлари ва нақд валютанинг муқобилига айланди.

(Давоми 2-бетда).

Мақсад — ҳамкорликни ривожлантириш

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки Бош офисида Хитой Давлат тараққиёт банки вакиллари билан учрашув бўлиб ўтди.

Унда ТИФ Миллий банки ва Хитой Давлат тараққиёт банки (ХДТБ) раҳбар-ҳодимлари ҳамда улар негизда фаолият юритувчи шўъба компаниялари менежерлари, «Ўзбек лизинг интернейшл» акциядорлик жамияти вакиллари, шунингдек, оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Тадбирни ТИФ Миллий банки Бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари А.Ахмедхаджаев кириш сўзи билан очиб, ўтган йиллар давомида муассаса томонидан хорижий молия институтлари билан алоқаларни босқичма-босқич ривожлантиришга катта эътибор берилганини, бу

билан республикаимизнинг халқаро молия ҳамжамиятига жадаллик билан кириб боришига муносиб ҳисса қўшаётганини таъкидлади. Банк билан унга турдош бўлган хорижий молия муассасалари ўртасидаги ўзаро манфаатли шерикчилик муносабатларининг кенгаётганлиги минтақавий ҳамкорлик доирасида экспорт-импорт савдо операцияларини қўллаб-қувватлаш, йирик инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик лойиҳаларини молиялаш ҳамда кадрлар малакасини ошириш имконини бермоқда.

(Давоми 2-бетда).

Банкнинг байрам тухфаси

Мустақиллигимизнинг 24 йиллиги шодликлари кунларида тижорат банклари томонидан аҳоли учун янги хизмат ва маҳсулотларни жорий қилиш ишлари фаол олиб борилди.

Хусусан, «Ипотека-банк» акциядорлик-тижорат ипотека банки ҳам байрамона ном ва қулайликларга эга янги омонатларини амалиётга киритди.

Ушбу омонатлардан бири «Тантана» дея номланиб, у ютуқли шаклда ишлаб чиқилган. Омонатнинг сақланиш муддати 3 ой, унга маблағлар миллий валютада (бошланғич бадал миқдори 500 минг сўм) қабул қилинади. «Тантана» бўйича ҳисобланган фоиз тўловлари мижоз хоҳишига кўра ҳар ойда тўланади. Омонатга қўшимча бадал киритиб бориш мумкин эмас, олинмаган ус-тамалар капитализация қилинмайди.

(Давоми 3-бетда).

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН КУРСИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2015 йил 8 сентябрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	1804,28	1 Канада доллари	1965,18	1 Норвегия кронаси	314,22	1 евро	2909,15
1 Англия фунт стерлинги	3955,91	1 Хитой юани	409,37	1 Польша злотийси	687,70	10 Жанубий Корея вони	21,64
1 Дания кронаси	389,33	1 Кувайт динари	8622,30	1 Сингапур доллари	1826,73	10 Япония иенаси	218,37
1 БАА дирҳами	709,47	1 Россия рубли	38,50	1 СДР	3652,49	*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.	
1 АҚШ доллари	2605,83	1 Украина гривнаси	118,76	1 Туркия лираси	861,32		
1 Миср фунти	333,01	100 Ливан фунти	173,26	1 Швеция кронаси	308,65		
1 Исландия кронаси	20,15	1 Малайзия ринггити	605,02	1 Швейцария франки	2680,07		

Айрим хорижий валюталарнинг ўтган ҳафтага солиштирма кўрсаткичи:

1 USD ▲ 2605,83 – (2595,52) | 1 EUR ▲ 2909,15 – (2889,03) | 1 GBP ▼ 3955,91 – (4069,52) | 10 JPY ▲ 218,37 – (214,42)

DOLZARB MAVZU

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

– Уларнинг фаолиятини тартибга соладиган махсус қонунчилик ҳужжатининг қабул қилинишига нима сабаб бўлди?

– Президентимиз Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида Ўзбекистонда амалга оширилаётган бозор ислохотларининг суръати ва мантикий талабларидан келиб чиққан ҳолда, эркин бозор иқтисодиёти муносабатларини янада ривожлантиришга хизмат қиладиган бир қатор қонунлар қабул қилишни ҳаётнинг ўзи тақозо этаётганини таъкидлади. «Инвестиция ва пай фондлари тўғрисида»ги Қонун ҳам шулар жумласидан.

Янги қонун ҳужжатининг қабул қилиниши, шунингдек, илгари амалда қўлланилган қонунчиликда пай фонди тушунчаси ва уни ташкил этиш тартиби мавжуд эмаслиги, унда уларнинг иқтисодиёт тармоқлари ўртасида капиталнинг эркин оқими таъминлаш, инвесторлар ва аҳоли кенг қатламларига капитал бозоридан фойдаланиш ҳуқуқини тақдим этиш каби вазифаларни самарали бажариш механизмлари мустаҳкамлаб қўйилмагани билан ҳам боғлиқдир.

Айнан шунинг учун инвестиция ва пай фондлари фаолияти соҳасидаги муносабатларни тартибга солиш мақсадида «Инвестиция ва пай фондлари тўғрисида»ги Қонун қабул қилинган миллий иқтисодиётимиз учун гоят муҳим аҳамият касб этади.

Таъкидлаш жоизки, ушбу қонунни сифатли тайёрлаш мақсадида АҚШ, Германия, Жанубий Корея, Россия ва бошқа мамлакатларнинг инвестиция ва пай фондлари фаолиятини тартибга солиш соҳасидаги қонунчилик ҳужжатлари таҳлил қилиб чиқилди. Қонун нормалари ушбу соҳадаги энг яхши халқаро амалиётдан келиб чиққан ҳолда ишлаб чиқилди. Энг муҳими, ушбу қонунчилик ҳужжати мамлакатимизнинг тегишли вазирлик ва идоралари мутахассислари иштирокида ўтказилган конференция ва суҳбатларда атрофлича муҳокама қилинди. Барча сиёсий партиялар фракциялари уни такомиллаштириш бўйича ўз таклиф ва тавсияларини берди.

– Ўзбекистон Республикасининг «Инвестиция ва пай фондлари тўғрисида»ги Қонунининг асосий қондалари хусусида гапириб берсангиз.

– Ушбу қонунчилик ҳужжати 5 боб,

29 моддадан иборат. Уларда инвестиция ва пай фондларини ташкил этишнинг асосий принциплари, иштирокчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, шунингдек, пай фондларининг иштирокчилари сони ва фаолият муддати бўйича чекловлар, фондлар томонидан жалб этиладиган пул маблағларидан мақсадли фойдаланишни назорат қилиш ва пай фондларини ташкил этишнинг асослиги механизми акс эттирилган.

Чунончи, ушбу қонуннинг 3-моддасига кўра, инвесторларнинг пул маблағларини жалб этиш ва уларни ин-

вестиция пайига бўлган ҳуқуқлар Қимматли қоғозлар марказий депозитарийси томонидан инвестиция пайлари эгасининг депо ҳисоб варағидан бериладиган кўчирма билан тасдиқланади.

Инвестиция фондининг ёки пай фондининг инвестиция портфелини ташкил этувчи қимматли қоғозлар, улушлар, пул маблағлари (жумладан, чет эл валютаси), омонатлар ва кўчмас мулк инвестиция активларидир.

Таъкидлаш керакки, қонунда инвестиция ва пай фондларини ташкил этишнинг асосий принциплари, иш-

лар бўлгани боис, қатор афзалликлар яратади. Масалан, кичик хусусий инвесторлар акцияларни танлаш ва фонд бозорида фаолият юритиш учун вақт ва билимга эга эмас. Бироқ улар ҳам йирик профессионал инвесторлар сингари акция ва облигацияларга сарфланган пул маблағларидан фойда олишни истайди. Бу ҳолатда инвестиция ва пай фондлари профессионал бошқарувни таъминлаши мумкин.

Кўп миқдордаги майда инвестицияларни битта йирик портфель сифатида бошқаришда операциялар кўлами ҳисобидан тежамкорликка эришиш мумкин. Инвестор бундан бошқарув учун кам тўлов шаклида фойда олиши мумкин. Бунинг самарасида инвестиция ва пай фондлари сарф-харажатлар қисқаришини таъминлайди.

Деярли барча мамлакатларда инвестиция ва пай фондлари ҳамда уларнинг ишончли бошқарувчи компаниялари кичик инвесторларнинг манфаатларини ҳимоя қилишга йўналтирилган тартибга солиш қонунчилиги объекти ҳисобланади. Шу боис улар фондларга киритилган пул маблағларини ишончли бошқарувчилар тегишли тартибда бошқариши ва уларни ҳимоя қилишига ишончи қомил бўлиши мумкин. Айни пайтда инвесторларнинг пул маблағлари ишончли бошқарувчи активларидан алоҳида ҳисобланади. Улардан ишончли бошқарувчи мажбуриятлари бўйича пул ундирилиши мумкин эмас.

Айнан шу боис инвестиция ва пай фондлари кенг доирадаги инвесторлар учун фонд бозорига инвестиция

БАРҚАРОР ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЁТНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

вестиция активларига қўйиш мақсадида акциялар чиқаришни амалга оширувчи юридик шахс – акциядорлик жамияти инвестиция фондидир. Инвестиция фонди ўз фаолиятини қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан бериладиган лицензия асосида амалга оширади.

Қонунчиликка кўра, инвестиция фондлари ўзи чиқарган акцияларни қайтариб сотиб олиш мажбуриятига эга бўлган ёки ўзи чиқарган акцияларни қайтариб сотиб олиш мажбуриятига эга бўлмаган турда бўлиши мумкин. Инвестиция фондининг тури фонднинг таъсис ҳужжатларида кўрсатилади.

4-моддага биноан, инвестиция фаолиятини амалга ошириш мақсадида икки ва ундан ортиқ шахсининг – инвесторларнинг ўзи ишончли бошқарувга берган пул маблағлари йиғиндиси пай фондидир. Пай фонди қуйидаги турда бўлиши мумкин: чиқарилган инвестиция пайларини ишончли бошқарувчи томонидан фонднинг маблағлари ҳисобидан қайтариб сотиб олиш мажбуриятига эга бўлган пай фонди ёки чиқарилган инвестиция пайларини ишончли бошқарувчи томонидан фонднинг маблағлари ҳисобидан қайтариб сотиб олиш мажбуриятига эга бўлмаган пай фонди. Пай фондининг тури пай фондини ишончли бошқариш шартномасида кўрсатилади.

Шуни айтиш керакки, пай фонди юридик шахс эмас.

Шунингдек, қонунда «инвестиция пайи» ва «инвестиция активлари» каби тушунчалар ҳам мустаҳкамланган. Хусусан, ўз эгаларининг пай фондидаги улушини тасдиқловчи ҳужжатсиз қимматли қоғоз инвестиция пайидир.

тирокчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, фондларни тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи, шунингдек, улар томонидан жалб этиладиган пул маблағларидан мақсадли фойдаланишни назорат қилиш механизми ҳам белгилаб қўйилган.

Мазкур қонунга кўра, ишончли бошқарувчи билан тузилган шартнома асосида ишончли бошқарувчи номидан ва унинг ҳисобидан фаолият юритувчи Қимматли қоғозлар марказий депозитарийсига инвестиция пайларини бериш, муомаладан чиқариш ва алмаштириш бўйича агент бўлиши мумкин. Қимматли қоғозлар марказий депозитарийси-

Қонуннинг 3-моддасига кўра, инвесторларнинг пул маблағларини жалб этиш ва уларни инвестиция активларига қўйиш мақсадида акциялар чиқаришни амалга оширувчи юридик шахс – акциядорлик жамияти инвестиция фондидир. Инвестиция фонди ўз фаолиятини қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан бериладиган лицензия асосида амалга оширади.

нинг инвестиция пайларини бериш, муомаладан чиқариш ва алмаштиришга доир фаолияти тартиби қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан белгиланади.

– Инвестиция киритишнинг бошқа механизмлари билан таққослаганда, инвестиция ва пай фондларининг афзалликлари нималардан иборат?

– Инвестиция ва пай фондлари мамлакат иқтисодиётига бевосита инвестиция киритадиган институт-

киритишда қулай восита ҳисобланади. Улар фаолиятини қонунчилик, жумладан, Ўзбекистон Республикасининг «Инвестиция ва пай фондлари тўғрисида»ги Қонуни қондаларини ҳаётга татбиқ этиш ҳисобидан бошқариш инвестиция муносабатларини иқтисодий тараққиётнинг жадал суръатларини таъминлаш, таркибий ўзгаришлар жараёнини чуқурлаштириш, иқтисодиётни модернизация ва диверсификация қилиш, унинг жаҳон бозоридаги рақобатбардошлигини оширишнинг муҳим ва зарур шарти сифатида тартибга солиш имконини беради.

ЎЗА.

Мақсад — ҳамкорликни ривожлантириш

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Учрашув дастурига кўра, унда дастлаб меҳмонларнинг «Хитой Давлат тараққиёт банкнинг амалиёти ва концепцияси», «Халқаро молиявий ҳамкорликлар доирасида кредит линияларини тақдим этиш шарт-шароитлари», «Қишлоқ хўжалиги тараққиётини қўллаб-қувватлашда ХДТБ фаолияти» ҳамда «Молиявий лизингга ХДТБнинг роли» мавзуларидаги тақдимотли-чиқишлари тингланди.

– Бугунги кунда инфратузилмавий жиҳатдан 40 та филиал ҳамда 4 та ваколатхона ўз ичига олган Хитой Давлат тараққиёт банки фаолиятида халқаро ҳамкорлик асосий йўналишлардан бири саналади, – дейди **ХДТБнинг Лойиҳаларни текшириш ва баҳолашни бошқариш департаменти бўлим бошлиғи Хэ Цзяньи**. – Ўзбекистон Республикаси ТИФ Миллий банки билан ҳамкорлиги-

миз 2006 йилда бошланган бўлиб, бунда асосан юртингизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка эътибор қаратилган. Мазкур тадбирда эса, биз Ўзбекистон шароитидан келиб чиқиб, қишлоқ хўжалиги тараққиётини қўллаб-қувватлаш ҳамда лизинг хизматларига оид таклифларимизни намойиш этишни мақсад қилдик.

Таъкидлаш жоиз, ТИФ Миллий банки ва ХДТБ ўртасида бугунги кунга қадар 5 та кредит линия орқали ҳамкорлик муносабатлари олиб борилмоқда. Ўтган давр давомида ушбу хорижий молия муассасаси томонидан ўзлаштирилган маблағлар ҳисобига умумий ҳажми 231,8 млн. АҚШ долларига тенг 373 та лойиҳа амалга оширилган бўлса, жорий йилга келиб, ТИФ Миллий банки ва ХДТБ ўртасида яна 150 млн. АҚШ доллари миқдорида қарз битими имзоланди. Ушбу маблағлар мамла-

катимизда кичик бизнесни ривожлантириш билан бир қаторда авиация ва темир йўл паркларини янгилаш лойиҳаларини амалга оширишда ҳам кенг қўлланилмоқда.

Тадбирда шунингдек, иштирокчилар «ТИФ Миллий банки фаолияти ва унинг мамлакат иқтисодий тараққиётидаги роли» ҳамда «Лизинг Ўзбекистонда кичик бизнес лойиҳаларини молияловчи асосий восита сифатида» мавзуларида ҳам маърузаларни тингладди.

Маълумот ўрнида айтиб ўтамиз, ХДТБ 1994 йилда ташкил топган бўлиб, 2014 йил якунларига мувофиқ, унинг активлари ҳажми 10 трлн. 100 млрд. юанни, соф фойдаси 88 млрд. юанни ҳамда кредит сальдоси 319,8 млрд. АҚШ долларини ташкил этди.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

BANK TIZIMI

Барқарор иқтисодиёт гарови

Андижонда «Тадбиркорлик ва фермерлик ривожини — барқарор иқтисодиёт гарови» мавзусида ёшлар форуми бўлиб ўтди.

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон либерал-демократик партияси вилоят кенгаши томонидан ташкил этилган тадбирда халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари депутатлари, тижорат банклари мутахассислари, ёш тадбиркор ва фермерлар иштирок этди.

Президентимиз раҳнамолигида қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш, айниқса, фермерлик ҳаракатини янада ривожлантириш ва ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Форумда «Фермерлик ҳаракатини янада тақомиллаштириш ва жадал ривожлантиришнинг ўзига хос жиҳатлари», «Фермерлик ҳаракати — қишлоқ инфратузилмасини ривожлантиришда ҳал қилувчи етакчи куч», «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик — мамлакатимиз иқтисодиётининг пойдевори» сингари мавзуларда маърузалар тингланди.

Тадбир доирасида «Ёш фермер» кўрик-танловининг Андижон вилояти босқичи ғолиблари тақдирланди.

Избоскан туманидаги «Жонобод чорваси» кўп тармоқли фермер хўжалиги раҳбари Азизбек Даминов биринчи, Балликчи туманидаги «Бурхон» кўп тармоқли фермер хўжалиги раҳбари Бурхонбек Жабборов иккинчи, Пахтаобод туманидаги «Қайр» кўп тармоқли фермер хўжалиги раҳбари Отабек Қўчқоров учинчи ўринни эгаллаб, танловнинг мамлакат босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

— 2007 йилда ташкил этилган хўжалигимизда дастлаб 10 бош қорамол боққанмиз, — дейди танлов ғолиби, «Жонобод чорваси» кўп тармоқли фермер хўжалиги раҳбари Азизбек Даминов. — Бугунги кунда уларнинг сони 200 бошдан ошди. Ўтган даврда банкдан олинган кредитлар ҳисобига хориждан зотдор қорамоллар келтирдик. Хўжалигимиз қошида ташкил этилган сутни қайта ишлаш цехида 6 турдаги сут маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда. Асаларичилик, узумчиликни ривожлантиришда ҳам салмоқли ютуқларга эришдик. Бугун танловда ғолиб бўлганимдан жуда хурсандман. Бу биз, фермерларга давлатимиз томонидан яратиб берилаётган улкан имкониятлар самарасидир.

Янги корхона иш бошлади

Хоразм вилояти Боғот туманидаги «Хоразм tex» масъулияти чекланган жамияти қошида ип-калава ишлаб чиқаришга ихтисослашган янги корхона ишга тушрилди.

Корхонанинг очилиш маросимида Президентимиз раҳнамолигида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, соҳа вакиллари фаолиятини қўллаб-қувватлашга қаратилаётган алоҳида эътибор ишлаб чиқариш ҳажмининг ортиши ва кўплаб янги иш ўринлари яратилишига хизмат қилаётгани таъкидланди.

Давлатимиз раҳбарининг 2012 йил 22 ноябрдаги «2013-2015 йилларда Хоразм вилояти саноати салоҳиятини ривожлантириш Дастури тўғрисида»ги Қарори асосида вилоятда 270,8 млн. АҚШ долларига тенг 274 лойиҳа амалга оширилди. Натижада 8 минг 175 янги иш ўрни яратилди.

Бугунги кунда вилоятдаги саноат корхоналарида «Дамас», «Орландо», «Лабо» русумли автомобиллар, бульдозер ва экскаваторлар, маиший газ баллонни, музлаткич, металл арматуралар, спорт инвентарлари ҳамда кир ювиш кукуни, юқори кучланишли аппаратлар каби кўплаб турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

«Асака» банкнинг Хоразм вилояти филиалидан олин-

ган 10,5 млрд. сўмлик кредит маблағлари эвазига янги корхона юқори сифатли ип-калава ишлаб чиқарадиган замонавий технологиялар билан жиҳозланди.

Майдони 14,53 гектарни ташкил этган мазкур корхонанинг иш бошлаган биринчи босқичида йилига 4 минг 300 тонна ип-калава ишлаб чиқарилади. Корхона иш бошлаши билан 200 доимий иш ўрни яратилди.

— Корхонанинг иккинчи босқичида қуввати 6 минг тонна ип йиғириш мажмуаси барпо этилиб, қўшимча 200 янги иш ўрни яратилади, — дейди «Хоразм tex» масъулияти чекланган жамияти директори Курамбой Содиқов. — Шунингдек, учинчи босқичда қуввати 7 млн. метр квадрат хом сурп ишлаб чиқаришга ихтисослашган тўқимачилик мажмуасини ташкил қилиш ҳамда 100 иш ўрни яратиш режалаштирилган. Маҳсулотларнинг 80 фоизи хорижга экспорт қилинади.

Айни пайтда корхонада иккинчи ва учинчи босқичга ўтиш учун реконструкция ва замонавий технологияларни ўрнатиш ишлари давом этмоқда.

Пластик карталар асосидаги хизматлар барчага манзур

Жорий йилнинг биринчи ярмида «Агробанк» акциядорлик-тижорат банки томонидан муомалага чиқарилган «он-лайн» турдаги пластик карталар сони ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 150 фоизга ошди.

Республикамиз банклари аҳолига замонавий банк хизматларини тақдим этишда эътиборга молик ишларни амалга оширмоқда. Биргина «он-лайн» режимда ишловчи пластик карталар эмиссиясининг йўлга қўйилиши ва унинг асосида таклиф қилинаётган хизматлар миқдорларда катта қизиқиш уйғотди.

— Нақд пулсиз тўловларнинг жорий қилиниши ҳаммага бирдек манзур бўлди, — дейди «Агробанк» мижозларидан бири Хуснисо Махрамова. — Айниқса, ушбу

тизимнинг ҳаётга татбиқ этилиши нафақат аҳоли, балки хизмат кўрсатувчи ташкилотлар учун ҳам ўз маҳсулот ва хизматлари доирасини кенгайтириш имконини берди. Бунга мисол тариқасида сугурта компаниялари томонидан таклиф этилаётган интерактив хизматларнинг ҳам бевосита банк карталари билан боғлиқлигини айтиб ўтиш мумкин. Бундан ташқари, бугунги кунда «он-лайн» режимдаги пластик карталар хусусида алоҳида тўхталиш мумкин. Улар бўйича хавфсизлик тизими юқори даражада ишлаб чиқилган. Яъни, бундай карталарни йўқотган тақдирда уни дарҳол блоклаш имкони мавжуд. «SMS-хабар» хизматидан фойдаланиб, ўз ҳисобидаги маблағларни назорат қилиш, «он-лайн» тўлов ва харидларни амалга ошириш шулар жумласидандир.

Маълумки, пластик карталар асосидаги ҳисоб-китоблар тизимини ривожлантиришда терминаллар инфратузилмасини кенгайтириш муҳим аҳамиятга эгадир. Шу боис «Агробанк»да ушбу турдаги банк курилмаларни жойлаштириш, уларнинг самарали ишлашини ташкил этиш, бу борада мониторинг ўтказиш, улар бўйича сервис хизматларини

яхшилаш борасида кенг қўламли чора-тадбирлар олиб боришмоқда. Натижада жорий йилнинг биринчи ярмида жойларга ўрнатилган терминаллар сони йил бошига нисбатан 1 340 тага оширилиб, 26 087 тага етказилди. Шунингдек, ушбу даврда муомалага чиқарилган пластик карталар сони 2 млн. 843 мингтани ташкил этди. Бу кўрсаткич йил бошига нисбатан 96 мингтага зиёддир.

Банк пластик карталаридаги қолдиқ маблағлар 542 млрд. сўмни, «Иш ҳақи» лойиҳаси доирасидаги карталарга кириш қилинган маблағлар 3,4 трлн. сўмни ташкил этди.

Савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчаларидаги терминаллар орқали 1 573 млрд. сўмлик айланмалар амалга

ва интернет орқали тўловлар ўтказиш имконияти йўлга қўйилди. Ҳозирда муассасанинг ушбу хизматидан фойдаланаётган мижозлари сони 270 мингдан ошди.

Савдо шохобчаларида товар ва хизматлари учун тўловларни мобиль телефо-

Жорий йилнинг биринчи ярмида жойларга ўрнатилган терминаллар сони йил бошига нисбатан 1 340 тага оширилиб, 26 087 тага етказилди. Шунингдек, ушбу даврда муомалага чиқарилган пластик карталар сони 2 млн. 843 мингтани ташкил этди. Бу кўрсаткич йил бошига нисбатан 96 мингтага зиёддир.

оширилиб, бу кўрсаткич 2014 йилнинг биринчи ярим йиллигига нисбатан 114 фоизга ўсди.

Ҳисобот даврида банкда пластик карталар асосида замонавий интерактив хизматлар турини ривожлантириш юзасидан ҳам қатор ижобий ишлар бажарилди. Жумладан, «Click» ва «SMS-to'lov» тизимлари орқали пластик карталардаги маблағлардан мобиль телефон

ни орқали қабул қилиш имконини берувчи «Мобиль савдо» хизмати бўйича ҳам мижозларнинг хабардорлиги ошмоқда.

Бугунги кунда банк мутахассислари мобиль телефон орқали маблағларни бир пластик картадан бошқа бир картага ўтказиш, кредит ва унинг фоизларини сўндириш имкониятларини яратиш бўйича-иш олиб бормоқда.

Ширин БАЙСЕНОВА.

Банкнинг байрам тухфаси

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Мазкур депозит шартига мувофиқ, унга фоиз даромади тўланиши билан бирга сақланиш муддати сўнггида ютуқлар тиражи ҳам ўтказилади.

«Тантана» омонатига маблағларни қабул қилиш жорий йилнинг 30 сентябрига қадар амалга оширилади.

Банкнинг навбатдаги омонати «Шодиёна» деб номланган. Сақланиш муддати 45 кун бўлган (агар унинг асосий муддати тугаганидан сўнг мижоз томонидан пул маблағи олиб кетилмаса, яна бир марта шунча кунга узайтирилади) мазкур депозитга ҳам маблағлар миллий валютада (чекланмаган миқдорда) қабул қилинади. Ҳисобланган фоизлар

омонат муддати тугаганидан сўнг капитализациясиз тўланади.

Маълумот ўрнида айтиб ўтамиз, «Ипотека-банк»да аҳоли бўш пул маблағларини банк омонатларига жалб қилиб, ўз ресурс базасини шакллантириш борасидаги ишлар намунали ташкил қилинган. Фикримиз далили сифатида сўнгги беш йил давомида муассасада жисмоний шахсларнинг омонатлари 3,4 бараварга ўсганлигини қайд этиш мумкин.

Жорий йилнинг биринчи ярим йиллик ҳолатига кўра эса, ушбу кўрсаткич йил бошига нисбатан 11,3 фоизга ўсиб, 526,8 млрд. сўмни ташкил этди.

Наргиз АХМЕДОВА.

BANK FAOLIYATI

Халқ банки: пенсия тизимида имкониятлар ва қулайликлар янада кенгайтирилмоқда

Азал-азалдан халқимиз кексаларга чексиз ҳурмат-эҳтиром, ғам-хўрлик кўрсатиб келган. Узоқ сафар олдида уларнинг дуоси олиниб, кенгашли ишларда маслаҳатларига таянилган. «Қариси бор унинг париси бор», деган нақл замирида ҳам ёши улугларимизга иззат-икром кўрсатиш ҳикмати мужассам.

Истиқлол йиллари кексаларни эъзозлаш масаласи ҳар қачонгидан ҳам устувор анъанага айланди. Ёлғиз кекса ва ногирон, ўзгалар кўмагига муҳтож юртдошларимизга бўлган эътибор ва ғамхўрлик яна-

орқали узатиш тизими йўлга қўйилгани аниқ фикримизнинг исботидир. Мазкур қарор қабул қилинишидан аввал ходимларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварағига бадаллар реестри қоғоз кўришида тақдим қилинар эди. Эндиликда эса корхона ва ташкилотлар ўз ходимларининг реестрларини Халқ банкига топшириш учун жойлашган жойидаги Халқ банки филиалига бормай, ўз корхоналаридан туриб интернет тармоғи орқали жўнатишлари мумкин.

– Корхонамиз то-

монидан Халқ банкига тақдим этиладиган жамғариб бориладиган пенсия реестрларини 2012 йилдан бери интернет орқали электрон шаклда амалга ошириб келмоқдамиз, – дейди пойтахтимиздаги «Red and Black» МЧЖ бухгалтери **Камола Содиқова**. – Ушбу қулайлик вақтимиз ҳамда транспорт харажатларимизни тежаш имконини бермоқда. Пенсия бадаллари ходимларимиз ҳисоб рақамига он-лайн равишда тушмоқда. Бу эса иш унумдорлигини ошириб, фаолиятимиз ривожига муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

да кучайтирилди. Ана шундай эзгу ишларнинг давоми сифатида пенсияга чиққан фуқароларимизга пенсия тўлашнинг ихчам ва соддалаштирилган механизми ишлаб чиқилиб, изчил равишда ҳаётга татбиқ этилмоқда.

Биргина Халқ банки мисолида оладиган бўлсак, фуқароларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларидаги маблағларига пул қадрсизланишига нисбатан юқори суръатлардаги ставкалар бўйича ҳар йили фоизлар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қўшиб берилмоқда.

Фуқароларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларидаги маблағларига пул қадрсизланишига нисбатан юқори суръатлардаги ставкалар бўйича ҳар йили фоизлар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қўшиб берилмоқда.

Бундан ташқари, фуқаролар иш ҳақларининг бир қисmini ихтиёрий равишда шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларига йўналтиришлари мумкин. Бундай ҳолларда ушбу маблағларга «Ўзбекистон Республикаси Халқ банкидаги фуқароларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварақларига ихтиёрий равишда йўналтириладиган маблағларга жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғи бўйича имтиёзни қўллаш тартиби тўғрисида»ги Низомга мувофиқ даромад солиғи солинмайди.

Халқ банки томонидан аҳоли ва мижозларга кўрсатилаётган хизматлар тури ва сифатини ошириш мақсадида интернет тармоғидан ҳам кенг фойдаланиш яхши йўлга қўйилган. Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 24 майдаги 145-сонли қарорига асосан, иш берувчилар томонидан Халқ банкига тақдим этилиши лозим бўлган ходимларнинг шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварағига бадаллар реестрини электрон манбаларда ёки интернет

– Халқ банки томонидан корхона ва ташкилотларга катта имкониятлар яратиб берилгани учун «Ўзбекистон Миллий боғи» жамоаси номидан ташаккур билдирамиз, – дейди **боғ раҳбари Рустам Саидов**. – Жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тизимига ҳар ойда топшириладиган ҳисоботларни интернет орқали жўнатиш бизга анча қулайлик туғдирмоқда. Ҳисоботларга кетадиган қоғоз ва йўл сарф-харажатлари билан биргаликда вақт масаласи ҳам самарали ҳал қилинмоқда. Бу каби яратилган қулайликлар учун банк жамоасига миннатдорлик билдирамиз.

Халқ банки жамоасининг мақсади битта – банк хизматлари қўламини кенгайтириб, аҳоли ва мижозларга сифатли хизмат кўрсатиш. Бунинг учун банк ходимларидан аҳолини қийнаётган масалаларни чуқурроқ ўрганиш, улар учун янада сифатли ва тезкор хизмат турларини яратиш, бир сўз билан айтганда, халқ билан ҳамнафас бўлиб яшаш талаб этилади.

Жасур МИРЗАЕВ.

Самарали фаолият юксак натижалар омили

Сўнгги йилларда юртимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётида тижорат банклари фаолияти муҳим ўрин тутмоқда. Улар кичик ва йирик корхоналарни ташкил этиш ҳамда фаолиятини ривожлантириш, мамлакатимизда инвестиция иқлими ва ишбилармонлик муҳитини тубдан яхшилашда катта масъулиятни ўз зиммаларига олиб, ҳукуратимиз олдида турган устувор вазифалар ижросида камарбаста бўлмоқда.

Жумладан, акциядорлик-тижорат «Алоқабанк» ҳам бугун ўзининг куйи тармоқлари билан республикамизнинг барча ҳудудларини қамраб олиб, иқтисодиётнинг реал секторида фаолият юритувчи корхона ва ташкилотларга, хусусий тадбиркорларга, шунингдек, барча қатламдаги жисмоний шахсларга кенг доирани замонвий банк хизматларини кўрсатиб келмоқда.

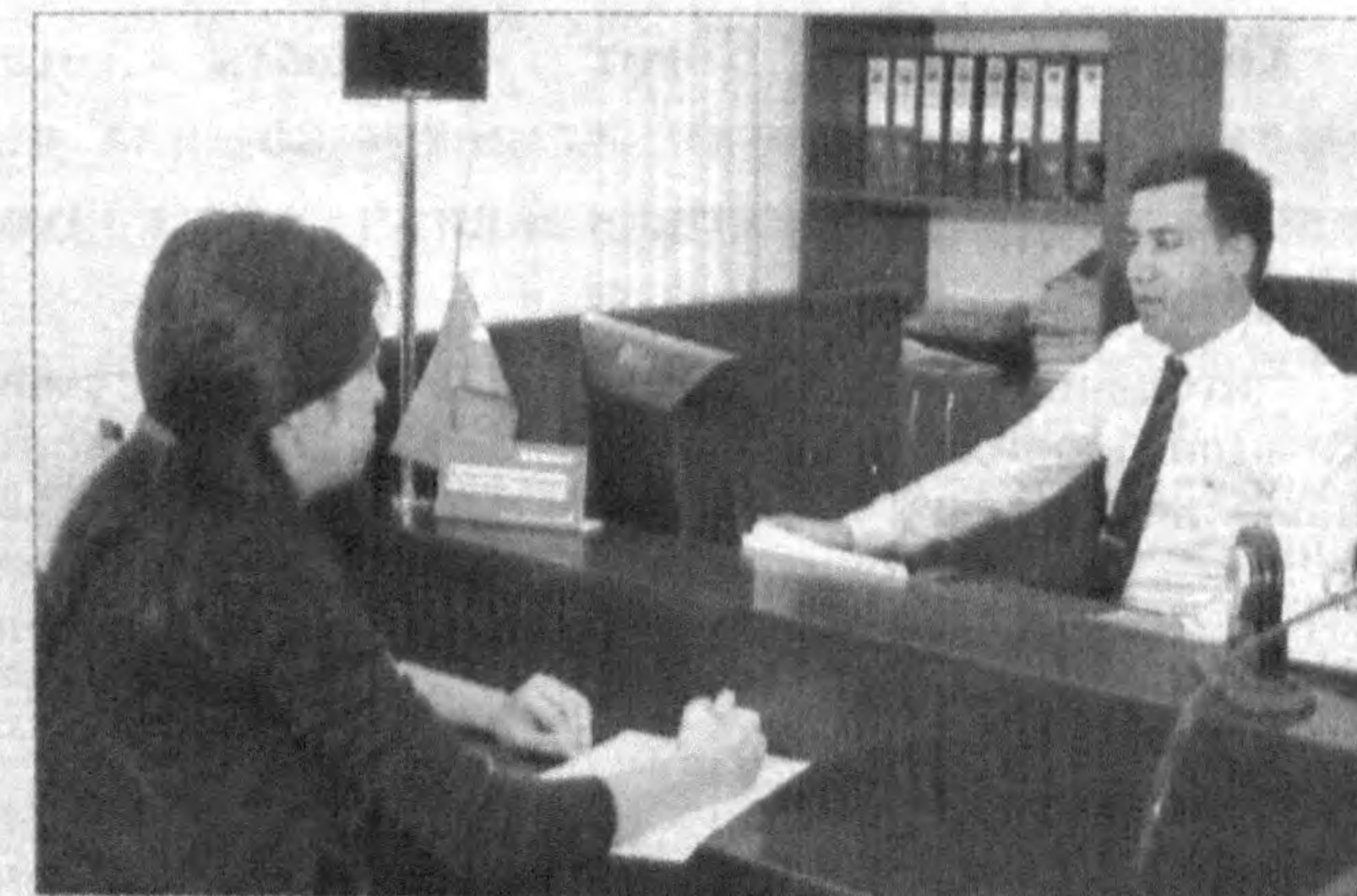
Жорий йилнинг 1 июль ҳолатига банк активлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 122,5 фоизга ўсиб, 1 031,5 млрд. сўмни ташкил этди. Унинг 76,2 фоизи эса, кредит қўйилмалари ҳиссасига тўғри келди. Шунингдек, ушбу даврда муассасанинг хусусий капитали 123,7 фоизга ўсиб, 173,5 млрд. сўмни, мижозлар базаси 113,2 фоизга ўсиб, қарийб 293 мингтани ташкил этди. Халқ хўжалигининг турли тармоқларига ажратилган кредитлари қолдиги ўтган йилнинг шу даври билан таққослаганда 223,8 млрд. сўмга ошди.

Ҳисобот даврида банк томонидан юридик ва жисмоний шахсларга жами 290,0 млрд. сўм, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига эса, 201,4 млрд. сўм миқдорида кредит маблағлари ажратилди. Таъкидлаш жоизки, ушбу сармоялар аҳоли ва хўжалик субъектларига турли мақсадларда йўналтирилган бўлсада, унинг замирида иқтисодиёт равнақи ва халқ фаровонлигини таъминлашдек муҳим вазифа ётганлиги алоҳида аҳамият касб этади.

Маълумки, банклар фаолиятидаги барқарорлик, аҳоли даромадларини кўпайтириш ва уларнинг молия муассасаларига бўлган ишончини оширишда омонатлар катта роль

ўйнайди. Ушбу тажрибадан келиб чиқиб, «Алоқабанк» доимий равишда ўз депозит сиёсати самарадорлигини ошириш чораларини кўрмоқда. Чунончи, жорий йилнинг ўтган даври давомида ҳам мижозлар талаб ва истаклари доирасида 5 та, жумладан, «Нуроний», «Прогрессия», «Армуғон», «Ёз тўхфаси» ва «Юксалиш» номли бир-биридан жозибадор омонатларини ишлаб чиқиб, ҳаракатдаги депозитлари сонини 30 тадан оширди. Улар орасида, айниқса, «Бизнес», «Мадад» ва «Копилка» номли омонатлар кўпроқ аҳоли қизиқишига сазовор бўлди. «Алоқабанк»нинг ушбу йўналишдаги фаолиятини сарҳисоб қилиб, шу йилнинг 1 июль ҳола-

мида юртимиз банклари ўз капиталлашув даражасини ошириш ва юқори рейтинг кўрсаткичларига эришиш борасида жиддий изланишлар олиб бормоқда. Бу борада Давлатимиз раҳбарининг 2010 йил 26 ноябрдаги «2011-2015 йилларда республика молия-банк тизимини янада ислоҳ қилиш ва барқарорлигини ошириш ҳамда юқори халқаро рейтинг кўрсаткичларига эришишнинг устувор йўналишлари тўғрисида»ги 1438-сонли Қарори дастурил-амал бўлмоқда. «Алоқабанк» ҳам мазкур қарорга таянган ҳолда тизимнинг барча йўналишлари бўйича самарали фаолият юритиб, ижобий натижаларга эришмоқда. Фикримизга «Ahbor-Reyting» миллий

тига аҳоли омонатлари қолдиги ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 125,3 фоизга ошганлигини қайд этиш мумкин.

Шунингдек, ўтган даврда банк томонидан муомалага чиқарилган пластик карталар сони ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 115,5 фоизга ўсиб, 222 942 донани ташкил қилди. Савдо ва хизмат кўрсатиш нуқталари ҳамда банк шохбчаларига ўрнатилган терминал, банкомат ва инфокиосклар сони 107,5 фоизга ўсиб, 4526 тага етди. Банк пластик карталари асосида амалга оширилган транзакциялар суммаси эса 400,4 млрд. сўмни ташкил қилди.

Қарийб беш йил даво-

ва «Moody's» халқаро рейтинг компаниялари томонидан муассасага берилган баҳола қайта тасдиқланиши далил бўла олади. Жумладан, шу йилнинг март ойида «Moody's» компанияси банк рейтингини яна бир бор тасдиқлаб, миллий валютадаги депозитларига B1/NP, хорижий валютадаги депозитларига B2/NP рейтингларини берган ҳолда улар истиқболни «барқарор», дея баҳолади.

Май ойида эса «Ahbor-Reyting» агентлиги «Алоқабанк»ка унинг кредитга лаёқатлилигини ифодаловчи «uzA+» (юқори) рейтингини берди.

Назира МАВЛОНОВА.

OBOD MANZILLAR

Замонавий уйлар — бахт ошени

Дунёда бири иккинчисидан қолишмайдиган гўзал гўшалар, узоқ йиллик ўтмишга эга тарихий масканлар кўп. У ерларни кўргангизда беихтиёр тугилиб ўсган юртингиз кўз олдингизда бутунлай бошқача бир жозиба билан намоён бўлади. Ёр-дўстларингиз, таниш-билишларингиз, юртдошларингизга меҳрингиз ўзгача товланиб кетади...

субъектлари, аҳолига сервис хизмати кўрсатиш шохобчалари фаолияти йўлга қўйилди. Кўплаб янги иш ўринлари яратилди. Ўтган йили Бобур Мирзо маҳалласида намунавий лойиҳа асосида 45 замонавий турар жой қурилгани, кенг ва равон йўллар, кўчалар, барча қулайлик ҳамда шарт-шароитларни ўзида мужассам этган маданий-маиший иншоотлар барпо этилгани далварзинликларнинг эртанги кунга ишончини янада мустаҳкамлашга хизмат қилаётир.

Узоқдан қараганда моҳир мусаввир чизган суратга ўхшаб кўринадиган хонадонлардан бирида Султоновлар оиласи яшайди. Оила бошлиғи Муҳиддин Султонов — фермер. У бултур ғалладан олган фойдасини хомчўт қилгач, ўғилларига уй кераклигини ўйлаб қолди. Қурилиш қилишининг ўзи бўлмади. Бу ёқда тўй бошлайман, деб турибди. Мақсад аниқ бўлса, юлдузга қўл етар замон келгани рост. Мана, ҳеч қанча вақт ўтмай фермернинг ўғли ҳовли тўйи қилди...

— Олтишдан ошдим, — дейди **Муҳиддин ака**. — Ўйлаб кўрсам, умримнинг ярми уй қуриш билан ўтибди. Ҳали униси битмайди, ҳали буниси. Бузамиз-қурамыз. Қор кетгандан қор тушгунча ҳовлимиздан уста аримайди. Лойиҳа бошиданок пишиқ бўлмаса, шу экан-да! Шуларни ўйлаб, онаси билан

маслаҳатлашиб, ўғлимизга қишлоғимизда намунавий лойиҳа асосида қурилган уйлардан бирини олиб бердик. Тўртдан бирини тўладик, қолганини даромадимизнинг бир қисмидан йилма-йил тўлаб борадиган бўлдик. Юртбошимиз раҳнамолигида қишлоқ аҳлига кўрсатилаётган бундай қулайлик кимга ёқмайди, дейсиз?! Уй-жойлар қишлоқ одамларини ўйлаб, яшаш тарзимиздан тортиб топиш-тутишимизгача инobatта олиниб лойиҳалаштирилган экан. Қаранг, биз орзу қилган ҳовли-жойлар истиқлол берган имкониётлар туфайли болаларимизга насиб этди.

Дарҳақиқат, Президентимизнинг 2009 йил 3 августда қабул қилинган «Қишлоқ жойларда уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга оид кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори асосида шинам ва кўркам ҳовли-жойга эга бўлган бахтиёр

оилалар бугун вилоятда оз эмас. Қувонарлиси, мазкур қарор ижросига мувофиқ бошланган хайрли ишлар кўлами тобора кенгайиб бормокда. Айтайлик, 2009 йил 3 массивда 60 уй-жой қурилган бўлса, 2010 йилда 20 ҳудудда бунёд этилган 680 уй ўз эгаларига топширилди. Умуман, бунёдкорлар 2010-2013 йилларда етмиш икки массивда 2 минг 427 шундай уйни қуриб, қишлоқ аҳлига топширди.

Янги қурилган массивларда инфратузилмани яхшилаш, кўшимча қулайликлар яратишга алоҳида эътибор қаратилди. Ўтган йиллар мобайнида мактаб, қишлоқ врачлик пункти, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари, ҳаммом, дорихона, гузар, бекат ва мини-банк каби юздан зиёд ижтимоий инфратузилма объектлари қурилди. Ичимлик суви ва газ қувурлари, электр тармоғи тортилиб, ички йўллар барпо этилди.

Шу кунларда вилоятда мингдан ортиқ намунавий уй-жой барпо этилмоқда. Қуриб битказилганлари пешма-пеш эгаларига топширилаётир.

— Аҳолининг бундай уйларга қизиқиши ортиб бораётгани бежиз эмас, — дейди **«Далварзин» қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Гулзода Пўлатова**. — Чунки лойиҳа ўз номи билан намунали. Унда қишлоқ оиласи турмуши учун зарур барча жиҳатлар инobatта олинган. Юртбошимиз тавсияси билан яшаш хоналарнинг баландлиги 3 метрдан 3,2 метрга узайтирилгани, уйнинг олд саҳни ўзбекона айвон билан бошланиши, автомобиллар учун махсус жой, уйга кираверишда қўл ювиш бўлинмаси ажратилгани, хавфсизлик нуқтаи назаридан иситиш қозонхонасининг бинодан ташқарига чиқарилиши — буларнинг бари шу уйда умргузаронлик қилиш истагида бўлганларга яратилган кўшимча афзалликлардир. Яна бир гап. Ҳозир қишлоқларда нима кўп — автомобиль кўп. Яқинда бир ҳамқишлоғимиз «Ҳисоблаб кўрдим, қишлоғимизда велосипеддан «Нексия» кўп экан», деб қолди. Шундай бўлгач, улар учун ҳовли ёнбошидан махсус жой албатта керак-да!

Мухтасар айтганда, намунавий лойиҳалар асосидаги уй-жойлар қурилиши туфайли вужудга келаётган янги-янги массивлар, обод маҳаллалар, замонавий инфратузилма объектлари, кенг ва равон йўллар туфайли қишлоқларимиз обод ва фаровон бўлиб бораётир. Энг муҳими, бу ижобий ўзгаришлар оддий инсонлар ҳаётида, улар онгу тафаккурида акс этмоқда.

Ҳаётнинг ҳар лаҳзаси ташбеҳ

Соҳибқирон Амир Темур Самарқандда барпо этган боғларидан бирига «Боғишамол» деб ном беради. Ўша давр мусаввирлари мазкур боғни шундай акс эттирган: кўшк, мармар ҳовуз, ҳовуз бўйида шийпон, эшиклари нафис ўймакорлик билан безанган хоналар...

Навоий вилоятидаги мўъжазгина маҳаллалардан бирининг номи ҳам «Боғишамол». Тоғ ёнбағрида жойлашган мазкур ҳудуднинг аввалги қиёфаси тахминан бундай эди: одам юрса оёғи, қуш учса қаноти қуядиган яйдоқ дала, қишда лой, ёзда чанг кўчалар... Хуллас, аҳвол шу даражада эдики, ўн саккизинчи аср охири ҳамда ўн тўққизинчи аср бошларига оид бирор тарихий фильмини суратга олиш илинжида юрган киноижодкорлар харажат қилиб павильон ясаб юрмай, тўғри шу манзилга келаверса бўларди.

Бугун Навоий темир йўл вокзалидан Самарқанд вилоятига бораверишда, ўнг тарафда худди эртақлардагидек мафтункор гўшага кўзингиз тушади. Бир неча аср аввал Амир Темур томонидан барпо этилган ўша Боғишамолнинг замонавий манзарасига гувоҳ бўласиз: бир текисда қурилган бинолар, замонавий уй-

жойлар, кенг, ёруғ ва файзли кўчалар, осмонга бўй чўзган дарахтлар, ўзидан хушбўй ифор таратаётган анвойи гуллар, мафтункор фавворалар, болажонлар учун махсус майдончалар...

Кармана туманининг Наврўз қишлоғида жойлашган Боғишамол маҳалласида қад ростлаган уй-жойлар аҳолининг ҳаётини тубдан ўзгартириб, эртанги кунга ишончини янада мустаҳкамлади.

— Бу ерни қишлоқ дейишга тил бормади, замонавий қиёфадаги шаҳар, — дейди **маҳалла фаоли Абдуғаффор Ёдгоров**. — Не-не кунларни кўрмадик. Илгари қишлоқ деганда, кўпчиликнинг ҳаёлига паҳса девордан тикланган пана-пастқам уйлар, бетартиб қуриб ташланган баланд-паст бинолар келарди. Мабодо бирор киши пишиқ гиштдан иморат кўтарса, унинг тақдири бир зумда барбод этилган даврларни кўрдик.

Мустақилликнинг қадрини ана шундай кунларга гувоҳ бўлганлар бошқалардан кўра яхшироқ билади, теран англайди. Бундай кўркам ва замонавий биноларда яшаш ўшанда кимнинг ҳаёлига келибди, дейсиз. Ҳаётнинг ҳар лаҳзаси ташбеҳ, деб шунга айтишса керак-да!

Абдуғаффор ака ҳақ. Қишлоқларда намунавий лойиҳа асосида уй-жойлар қуриш, шаҳарниқидан қолишмайдиган қулайликлар яратишга қаратилаётган алоҳида эътибор туфайли қишлоқлар бутунлай янгича қиёфа касб этмоқда, обод ва кўркам манзилларга айланаётир, энг муҳими, аҳоли фаровонлиги тобора юксалиб бормокда.

Боғишамолда қарийб 4 минг аҳоли истиқомат қилади. 2013-2014 йилларда бу ерда 455 намунавий уй барпо этилди. Ҳудуд манзараси кўркамлигини таъминлаш мақсадида икки минг тупдан зиёд манзарали дарахт, турли анвойи гуллар экилди. Кўчаларга асфальт ётқизибли, массив обод бўлди. Ўтган йили қуриб фойдаланишга топширилган 250 замонавий уй-жой атрофи кўкаламзорлаштирилиб, ҳудуд инфратузилмаси яна-

да яхшиланди. Бир пайтлар қаровсиз ётган текислик ўрнида кўркам маҳалла бунёд бўлди.

— Яқинда ушбу уй-жойларга монанд маҳалланинг янги биноси ҳам фойдаланишга топширилди, — дейди **«Боғишамол» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Абдукарим Ҳамроев**. — 323 млн. сўм маблағ эвазига барпо этилиб, зарур жиҳозлар билан таъминланган мазкур бинода дорихона, «Гўзаллик салоҳи», пойабзал таъмирлаш устахонаси фаолияти йўлга қўйилди. Барча турдаги озиқ-овқат маҳсулотлари савдоси билан шўғулланишга ихтисослашган дўконлар ҳадемай битади. Булар одамларимизнинг узоғини яқин, мушкулени осон қилапти.

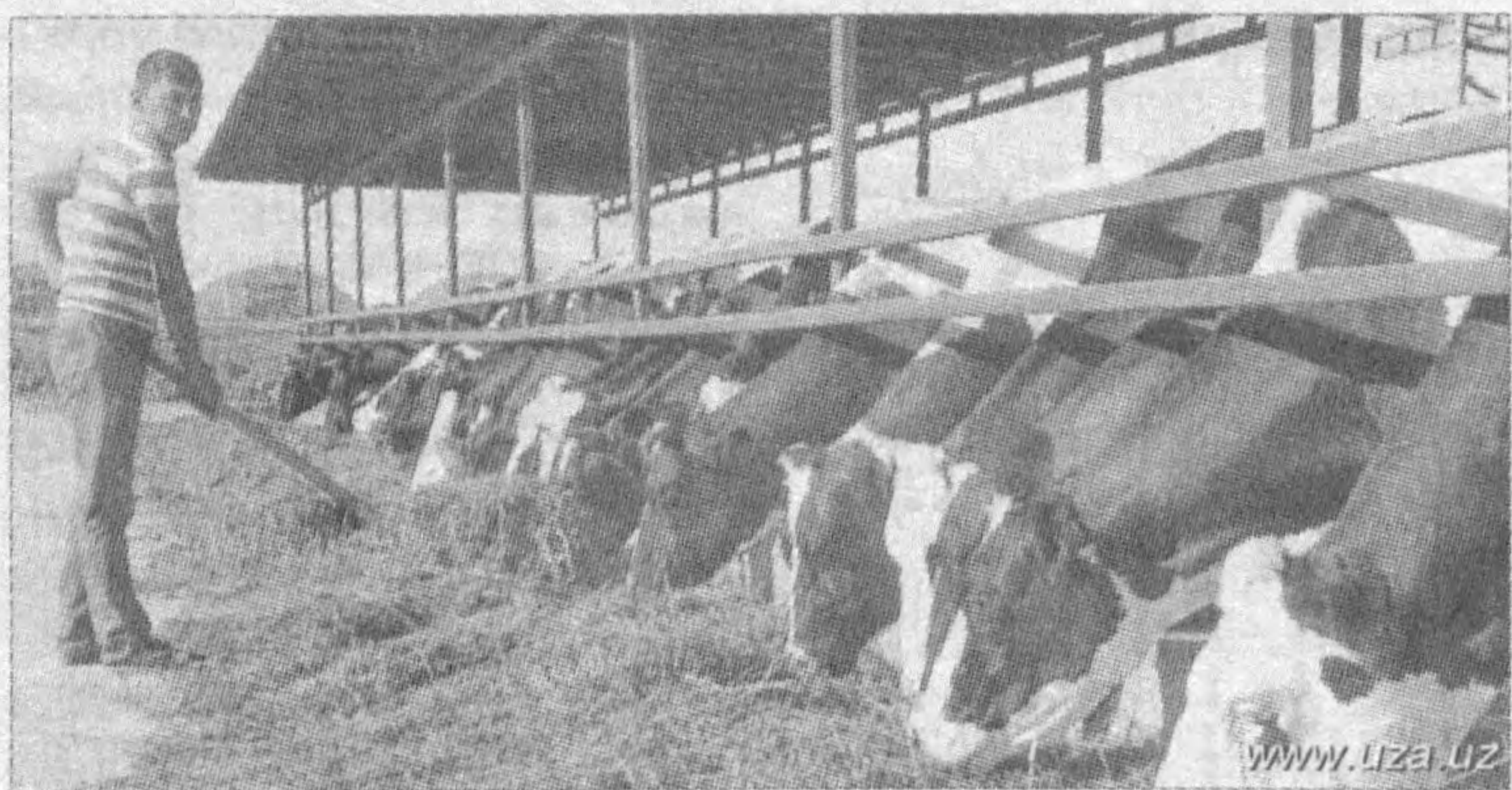
Маълумотларга кўра, ўтган йиллар мобайнида вилоятда намунавий лойиҳалар асосида 2 минг 737 уй-жой бунёд этилган. Жорий йилда 23 массивда 745 ана шундай янги уй қад ростламоқда.

Булар Президентимиз раҳнамолигида озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт барпо этиш йўлидаги эзгу саъй-ҳаракатларнинг ёрқин ифодаси, юртдошларимиз онгу тафаккуридаги инъикоси, кўнгил ободлигининг оддий кўриниши сифатида барчамизга фахр-ифтихор бағишлайди.

BANK VA TADBIRKOR

Интиланганга толе ёр

Бухоро вилоятида ташкил этилган «Жондор чинор чорва» АЖ қисқа фурсат ичида чорва озукаси ишлаб чиқариш бозорида ўз ўрнига эга бўлди.

– Фаолиятимизни беш йил аввал ўсимликларни ҳимоя қилиш йўналиши доирасидаги лойиҳаларимиз билан бошлаган эдик, – дейди «Жондор чинор чорва» АЖ раҳбари Мاستон Нарзуллаев. – Кейинги йили чорвачиликни ривожлантириш учун ТИФ Миллий банкнинг туман бўлимидан 52 млн. сўм миқдорида кредит ажратилди ва ушбу маблағ эвазига зотдор чорва молларини сотиб олдик. «Алели» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудуди қир-адирларида ем-хашак етиштириш мақсадида бизга 17 гектар ер ажратилди. Бу майдонга маккажўхори ва бошқа экинлар эдик. Бугунги кунда экин майдонимиз 108 гектарни ташкил этмоқда. Ҳар йили давлатга пахта ва ғалла топшириш бўйича тузилган шартномани ўз вақтида адо этиб келамиз. Чорвачиликдан ҳам ёмон фойда кўрмаймиз. Ҳозирги кунда йирик шохли моллар сони 90 тага етди.

Айтиш жоиз, фермер хўжалигининг фаолияти бу билан чегараланиб қолмаяпти. Инвестицион дастурга мувофиқ, «Агробанк»нинг вилоят бўлими томонидан 2012 йил бошида фермер хўжалигига 330 минг АҚШ доллари миқдорида кредит ажратилган эди. Олинган имтиёзли кредит маблағи эвазига 35 минг дона паррандани боқиш учун зарур жиҳозлар харид қилинди. Шу аснода «Лоло» қишлоқ фуқаролар йиғини Бўстон қишлоғи ҳудудида 4,5 гектар ер майдонига паррандачилик фермаси қурилди.

Яна бир муҳим жиҳатга эътибор қаратиш лозим. Президентимизнинг 2014 йил 3 июлдаги «Давлат мулки объектларини кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига сотиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори асосида «Бухоротекс» АЖга қарашли бинолардан бири Жондор

туман ҳокимияти ҳисобига ўтказилди ва у 2014 йил 11 сентябрда «Жондор чинор чорва»га ноль қийматда топширилди. Шартномага мувофиқ, корхона уч йил муддат ичида 10,3 млрд. сўм миқдорида инвестиция киритиши ва янги иш ўринлар яратиши лозим эди.

– 2013 йилда Хитой Халқ Республикасида бўлиб қайтдим ва бройлер паррандасини етиштириш бўйича замонавий технологияни олиб келдим, – дея давом этади корхона раҳбари. – Ушбу лойиҳани амалга оширишга 500 минг АҚШ доллари йўналтирилди. Тумандаги деҳқон бозори ва қўшни Ромитан тумани ҳудудида парранда маҳсулотлари сотуви йўлга қўйди.

«Жондор чинор чорва» АЖ «Ташаббус-2014» кўриктанловининг вилоят босқичида иштирок этиб, «Энг кўп янги иш ўрни яратган тадбиркорлик субъекти» номинацияси бўйича ғолибликни қўлга киритди. Собиқ тўқимачилик комбинатининг қуриб битказилмаган биносидан 210 мингга яқин паррандага мўлжалланган 3 та цехнинг қурилиши бошлаб юборилди.

Бугун «Жондор чинор чорва» маркаси остида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар нафақат Жондор туманида, балки Бухоронинг «Дилқушо», «Тўқимачи» номли деҳқон бозорларида ва Марказий деҳқон бозорида ўз харидорини топмоқда.

Асатилло ҚУДРАТОВ.

Сармоялар тадбиркорлик ривожининг муҳим омили

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик иқтисодиёти-миз таянчи, халқимиз фаровонлигининг муҳим омилига айланди. Бозорни рақобатбардош озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлдириш, янги иш ўринлари яратиш, аҳоли даромадларини кўпайтиришда мазкур соҳанинг ўрни ва аҳамияти катта.

Президентимизнинг 2015 йил 15 майдаги «Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони тадбиркорлар учун янада қулай ва эркин муҳит яратиш борасида амалга оширилаётган ишларни янги босқичга олиб чиқди.

Соҳага тегишли қонунлар ва меъёрий ҳужжатлар ижросини таъминлашда молия муассасаларининг фаолияти ҳам алоҳида аҳамиятга эга.

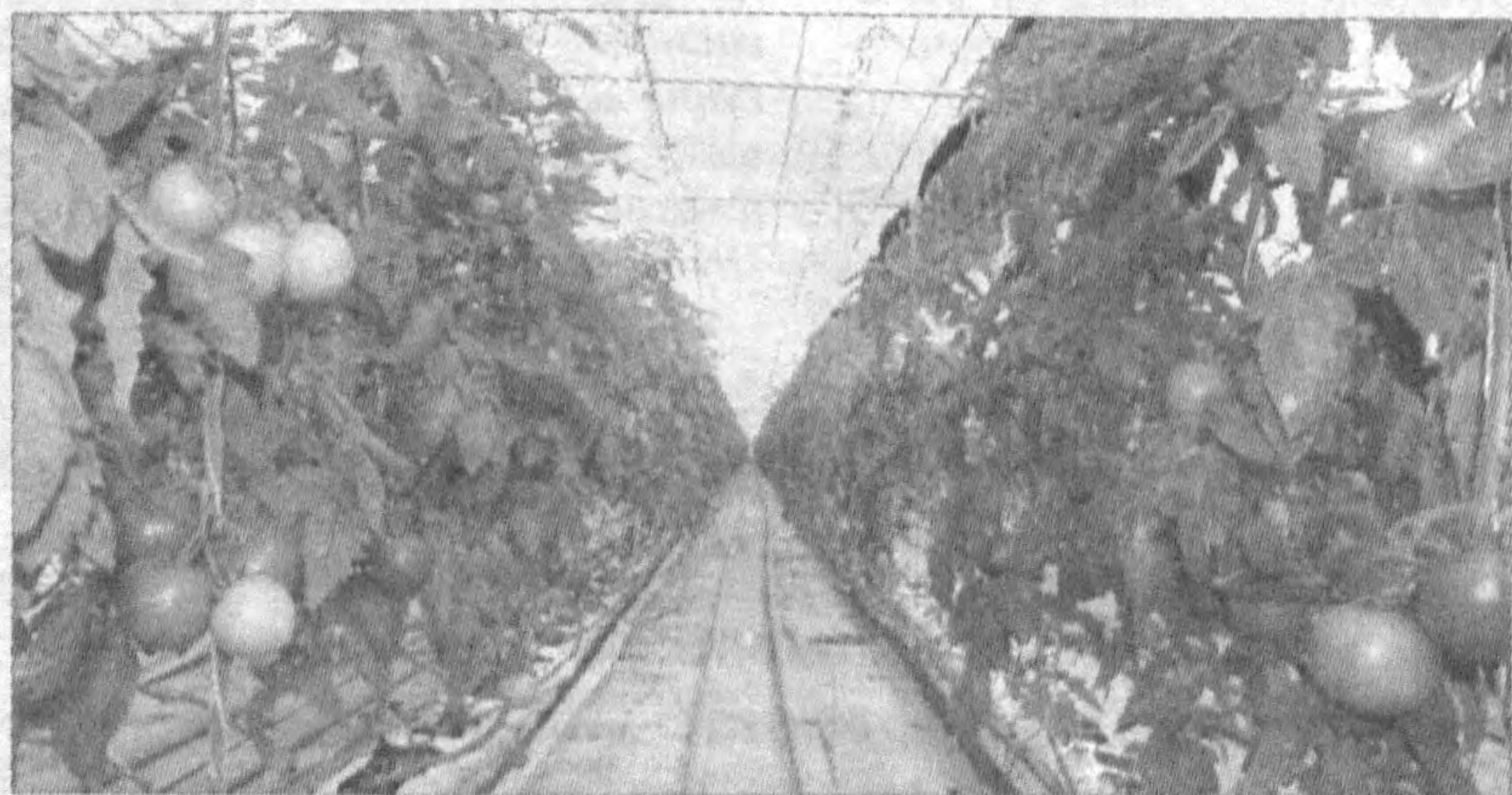
Ўзсаноатқурилишбанк» акциядорлик-тижорат банки хизматлар кўламини кенгайтириш ва кичик бизнес субъектларини молиявий қўллаб-қувватлашга жиддий эътибор қаратмоқда.

Жорий йилнинг ўтган даврида банкдан 809,3 млрд. сўм кредит ажратилди. Шундан 435 млрд. сўми кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини молиявий қўллаб-қувватлашга йўналтирилиб, бу борада ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 баробарга ўсиш таъминланди. 1 500 тадбиркорга 44 млрд. сўмлик микрокредитлар берилиб, натижада 3 минг 137 янги иш ўрни яратилди.

қаратилган юздан ортиқ лойиҳани молиялаштириш учун 37,7 млрд. сўм ажратилди. Унинг эвазига олти юздан зиёд янги иш ўрни ташкил этилди.

Сурхондарё вилоятидаги «Кавсар мадад» хусусий корхонасига шифер ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун 600 млн. сўм, Бухоро вилоятидаги «Мирзо Улуғбек» корхонасига темир-бетон маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун 400 млн. сўм, Навоий вилоятидаги «Навоий пряжа» корхонасига синтетик тола ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун 300 млн. сўм, Хоразм вилоятидаги «Хонқа парранда» масъулияти чекланган жамиятига паррандачиликни ривожлантириш учун 700 млн. сўм кредит ажратилди.

– Тадбиркорликни йўлга қўйишимизда банкнинг бошланғич сармояси жуда кўл келди, – дейди Наманган вилоятидаги «Косонсой Ал-Азиз» масъулияти чекланган жамияти раҳбари Баҳодир Тошматов. – Пойабзал ишлаб чиқариш билан шуғулланамиз. Жорий йилда банкдан олинган 850 млн. сўм кредит ҳисобига хориждан замонавий ускуналар харид қилиб, ишимизни янада кенгайттирдик. Янги линия ишга туширилгач, маҳсулотларимиз сифати яхшиланиб, буюртма-

– Юртимизда яратилган қулай ишбилармонлик муҳити бизга кенг имкониятлар яратмоқда, – дейди Наманган вилоятидаги «Estragon» масъулияти чекланган жамияти раҳбари Зокир Танибоев. – «Ўзсаноатқурилишбанк» Наманган филиалининг 200 млн. сўмлик сармояси эвазига иссиқхона ташкил этдик. Натижада маҳалламиздаги уч киши иш билан таъминланди. Икки йилдан буён аҳоли дастурхонига арзон нархларда помидор, бод-ринг ва бошқа сабзавот маҳсулотлари етказиб бермоқдамиз.

Ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари ижросини таъминлашда ҳам банк фаол иштирок этмоқда. Мисол учун, жорий йилда ҳудудларда саноат, қишлоқ хўжалиги ва сервис соҳасини ривожлантиришга

чилар ортди. Қўшимча 9 иш ўрни очилди.

«Ўзсаноатқурилишбанк» тадбиркорларга молиявий кўмак бериш билан бир қаторда касб-хунар коллежлари битирувчиларининг ўз бизнесини йўлга қўйишини ҳам қўллаб-қувватламоқда. Шу мақсадда жорий йилда 380 битирувчининг мурожаатини ижобий ҳал этиб, уларга 8,5 млрд. сўм кредит ажратди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,4 баробар кўпдир.

Мухтасар айтганда, банк томонидан хусусий секторнинг молиявий қўллаб-қувватланаётгани соҳани изчил ривожлантириш, янги турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўламини кенгайтириш, аҳолини иш билан таъминлаш ва турмуш даражасини юксалтиришда муҳим омил бўлаётди.

Маҳаллий хомашёдан сифатли маҳсулотлар

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, қулай ишбилармонлик муҳитини яратишга қаратилаётган алоҳида эътибор, истиқболли бизнес лойиҳаларининг амалга оширилаётгани аҳоли фаровонлиги ва бандлигини таъминлашда муҳим омил бўлмоқда.

Фарғона вилоятида жорий йилнинг ўтган даврида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни молиявий қўллаб-қувватлаш мақсадида тижорат банклари томонидан 440,7 млрд. сўм миқдорида кредит ажратилди. Бизнесни юритишда ички ва ташқи бозор талаблари пухта ўрганилиб, ишлаб чиқариш жараёни илғор хорижий технологияларга асосланаётгани маҳсулотлар рақобатбардошлигини оширишга хизмат қилаётди.

Қува туманида иш бошлаган «Куббо сут-қаймоқ» корхонасида замонавий технология асосида сутни қайта ишлаш йўлга қўйилди. «Қишлоқ қурилиш банк»нинг Қува филиалидан олинган 80 млн. сўмлик кредит маблағи корхонани замонавий технологиялар билан жиҳозлашда кўл келди.

Касб-хунар коллежини битирган йигирмадан ортиқ ёш меҳнат қилаётган корхонада кунига 2 тонна сут қайта ишланиб, 17 хилдаги сут маҳсулотлари тайёрланмоқ-

да. «Куббо сут-қаймоқ» номи остида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати ва қадоқланиш дизайни, арзонлиги билан харидорларга манзур бўлмоқда. Тайёр маҳсулот вилоятдаги таълим ва тиббиёт муассасаларига, шунингдек, қўшни вилоятларга буюртма асосида сотилмоқда.

– Келгусида корхона фаолиятини янада кенгайтириш ва ишлаб чиқариш ҳажминини ошириш режалаштирилган, – дейди корхона раҳбари И.Ҳакимов. – Фаолиятимиз ривожидан ўтказилаётган савдо ярмаркалари ва турли кўргазмалар муҳим аҳамият касб этмоқда. Пойтахтимизда бўлиб ўтган кўргазмада хорижлик ишбилармонлар билан танишдик. Ўзбекистон – Хитой савдо уйининг сутни қайта ишлашга ихтисослаштирилган замонавий ишлаб чиқариш линияси бизга маъқул келди. Ушбу технология ўрнатилгач, 40 турдаги музқаймоқ ишлаб чиқарилади ҳамда яна ўнлаб янги иш ўринлари яратилади.

HAMKORLIK

Қишлоқ маҳсулотлари — хорижга

Наманган туманида фаолият кўрсатаётган масъулияти чекланган жамият шаклидаги «Тошбулоқ Текс» Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси Наманган вилоятидаги етакчи экспортчи корхоналардан.

Президентимиз Ислон Каримов раҳнамолигида амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилаётган алоҳида эътибор замонавий ишлаб чиқариш корхоналари барпо этиш, экспортбоп ва импорт ўрнини босадиган маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўламини кенгайтириш, энг муҳими, аҳоли бандлигини таъминлашда юксак самаралар бермоқда.

2010 йилда иш бошлаган корхона пахта толасидан ип йигиришга ихтисослашган. Замонавий жиҳозланган корхонада тўқувчилик ва тикувчилик саноати учун зарур бўлган юқори сифатли калава-ип йигирилиб, тайёр маҳсулотнинг асосий қисми экспортга йўналтирилади. Йилига 4 минг тонна калава-ип ишлаб чиқариш қувватига эга корхона маҳсулотига хорижда ҳам талаб ортиб бормоқда.

Ўтган йили бу ерда 14 млрд. сўмлик калава-ип тайёрланиб, 6 млн. АҚШ доллари қийматига тенг маҳсу-

лот экспорт қилинган бўлса, жорий йилнинг олти ойида бу кўрсаткич 3 млн. 200 минг АҚШ долларини ташкил этди. Бу корхонада меҳнат қилаётган 200 га яқин ишчи-хиз-

матчининг даромади ортиб, турмуши янада фаровонлашаётганидан далолатдир.

— Бозор иқтисодиётидаги кучли рақобат шароитида сифат бош омиладир, — дейди **корхона раҳбари Тўлқинжон Баротов**. — Биз корхо-

нани босқичма-босқич техник ва технологик жиҳатдан янгиланган бориш истикболини белгилаб олганмиз. Жорий йил охирига қадар умумий қиймати 760 минг АҚШ долларига тенг иккита лойиҳа асосида Германиядан янги дастгоҳлар келтириб, модернизация қилиш кўзда тутилган. Ҳозир лойиҳанинг дастлабки босқичи устида иш олиб борилмоқда. Лойиҳа амалга ошса, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бир неча баробар ўсади.

Вилоят иқтисодиёт бош бошқармасидан олинган маълумотларга кўра, ўтган йилнинг биринчи ярмида 87 корхона ташқи бозорга маҳсулот чиқарувчи субъект сифатида қайд этилган бўлса, бугун улар сафи 98 тага етган.

Жорий йилнинг дастлабки олти ойида Наманган туманидаги «Истиклол текстиль дизайн» масъулияти чекланган жамияти 63,3 минг долларлик эркалар костюмини экспорт қилди. «Aisha home textile»

ва Чортоқ туманидаги «Chortoq Daihan textile» масъулияти чекланган жамиятлари томонидан қарийб 680 минг доллар қийматида сочик, халат, момик мато, калава-ип маҳсулотлари ташқи бозорга чиқарилди.

— Экспортчи корхоналарнинг 37 та-си қишлоқларда фаолият кўрсатмоқда, — дейди **вилоят иқтисодиёт бош бошқармаси саноат бўлими бошлиғи Акмалжон Асқаров**. — Жорий йилнинг биринчи ярмида ташкил этилган 11 янги корхонада маҳсулотни экспортга чиқариш йўлга қўйилди. Косонсой туманидаги «Косонсой ип йигирув нотўқима» масъулияти чекланган жамияти мебель тўшамаси, Наманган туманидаги «Nafis tex group» масъулияти чекланган жамияти трикотаж маҳсулотлари, «Наммоторсервис» масъулияти чекланган жамиятининг насос агрегатлари экспорт қилинди.

Буларнинг барчаси қишлоққа саноатни олиб кириш ва маҳаллий хомашёдан халқаро бозорда харидоргир бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқариш борасида амалга оширилаётган изчил ишлар самарасидир.

Тежамкор ва экологик хавфсиз

Президентимиз Ислон Каримов ташаббуси билан ташкил этилган «Ангрен» махсус индустриал зонасига сармоядорларнинг қизиқиши тобора ортиб бораётгани самарасида Оҳангарон воҳаси тараққиёт ва имкониятлар зами-нига айланмоқда.

Электротехника, кимё ва нефть-кимё, фармацевтика, замонавий қурилиш маҳсулотлари ишлаб чиқариш каби қатор тармоқ ва йўналишлар билан бирга кончилик саноатида ҳам фаол инвестиция муҳити яратилди. Мавжуд ресурслардан комплекс ва самарали фойдаланилди, ишлар пухта ишланган лойиҳа асосида амалга оширилиб, аҳолининг кундалик ҳаётига ярайдиган товарлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

«Ўзбеккўмир» очиқ акциядорлик жамиятидан қиёс. Маълумки, мазкур корхона таркибидаги конлардан жуда катта миқдорда кўмир қазиб олинади. Лекин бу жараёнда пайдо бўладиган кукундан шу пайтга қадар фойдаланилмаган.

Индустриал зона ҳудудида ташкил этилган «Jun long industrial» Ўзбекистон-Хитой қўшма корхонаси ана шу хомашёдан кўмир брикети ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

2013 йилда 3,2 млн. долларлик сармоя эвазига иш бошлаган мазкур корхонада 70 га яқин ишчи-хизматчи меҳнат қилмоқда. Уларнинг 40 фоизи касбхунар коллежини битирган ёш мутахассислардир.

— Шахримиздаги политехника касб-хунар коллежини битириб, шу ерда иш бошладим, —

дейди **Исмоил Имомназаров**. — Ўзимга ҳар томонлама қулай иш топганимдан, қишнинг совуқ кунларида мамлакатимиз аҳолисини етарли даражада ёқилғи билан таъминлашга оз бўлса-да, ҳисса қўшаётганимдан хурсандман.

Кунига 150 тонна кукунни қайта ишлаб, 90 тоннагача кўмир брикети тайёрлаш қувватига эга мазкур корхонада ўтган йили 200 млн. сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилди.

— Кўмир брикети асосан цилиндр ҳамда чўзинчоқсимон шаклда тайёрланади, — дейди **«Jun long industrial»нинг ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи Саминжон Маҳкамов**. — Бу маҳсулот аънавий кўмирдан ёқиш ва иситишда анча қулайлиги, атроф-муҳитга таъсирининг камлиги, муайян ҳароратни ўзида узоқ вақт сақлаб туриши билан ажралиб туради.

Ўтган йили пойтахтимизда ўтказилган VIII Халқаро саноат ярмаркаси ва Кооперация биржасида ушбу корхона вакиллари ҳам иштирок этиб, турли иқтисодий ва ижтимоий муассасалар билан ўттизга яқин шартнома имзолади. Шунинг ҳисобидан кўмир брикети ишлаб чиқариш ҳажми яна 30-40 фоизга ортади, янги иш ўринлари яратилади.

Қулай сармоявий муҳит самаралари

«Жиззах» махсус индустриал зонасида тежамкор электр чироқлари ишлаб чиқарадиган «Yorgin Chiroqlar» масъулияти чекланган жамияти шаклидаги Ўзбекистон-Жанубий Корея қўшма корхонаси ишга туширилди.

Президентимизнинг 2013 йил 18 мартдаги «Жиззах» махсус индустриал зонасини барпо этиш тўғрисида»ги Фармони-га мувофиқ, ҳудудда тадбиркорлар учун яратилган қулай инвестициявий муҳит хорижлик сармоядорларни жалб этишда муҳим аҳами-

йилига 2,5 млн. дона ёруғлик диодли тежамкор электр чироқлари ишлаб чиқариш қувватига эга ва умумий қиймати 2,5 млн. АҚШ долларилик ушбу лойиҳа «Ўзбекэнерго» акциядорлик жамиятининг Жиззах ҳудудий электр тармоқлари корхонаси ва Жа-

ят касб этаётир. Кореялик ҳамкорлар билан шерикликда иш бошлаган корхона ҳудудга тўғридан-тўғри инвестиция жалб этган ҳолда, ички ва ташқи бозорда рақобатбардош, юксак технологияли ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш борасида амалга оширилаётган ишларнинг амалдаги ифодасидир.

нубий Кореянинг «Owell» корпорацияси ҳамкорлигида бунёд этилди. Корхонада жорий йилнинг учинчи чорагида 21 минг донадан зиёд тежамкор лампа ишлаб чиқариш режалаштирилган.

Корхонада яратилган 30 доимий иш ўрнининг асосий қисмини касбхунар коллежларини бир-

тирган ёш мутахассислар банд этди.

— Янги турдаги маҳсулотнинг афзаллиги электр энергиясини ўта кам сарфлашидадир, — дейди **Жиззах ҳудудий электр тармоқлари корхонаси раҳбари ўринбосари Хайрулла Отабоев**. — Ҳозирги кунда мамлакатимизда фойдаланилаётган ўртача 60 ватт-ли 43 млн. дона оддий чўғланма лампага 6,5 млрд. киловатт соат электр энергияси сарфланади. Агар улар ёруғлик диодли лампаларга алмаштирилса, энергия сарфи 5 млрд. киловатт соатни ташкил этади. Бу ушбу энергияни ишлаб чиқаришга сарфланадиган 1,6 млрд. куб метр табиий газ ёки 5 млн. тонна кўмир ёқил-гисини тежаш демакдир.

Қўшма корхона иш бошлаши билан «Жиззах» махсус индустриал зонасида фаолият кўрсатаётган корхоналар сони 6 тага етди. Бундан аввал ҳудудда қуёш иссиқлик панеллари, саноатбоп тикув машиналари, барча турдаги транспорт воситалари учун тормоз колодкалари, гипсокартонларни монтаж қилишда қўлланиладиган турли воситалар, полипропилен қувурлар ва уларни улашда ишлатиладиган қисмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар ишга туширилган эди.

QONUNCHILIKDAGI YANGILIKLAR

Янги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни тақдим этамиз

Кодексининг 18-моддаси иккинчи қисм билан тўлдирилди, унга мувофиқ яқка тартибдаги тадбиркор Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда ходимларни ёллашга ҳақли.

Киритилган ўзгартиришларга мувофиқ солиқ ҳисоботи солиқ тўловчи томонидан имзоланиши, унинг муҳри билан тасдиқланиши шартли кичик тадбиркорлик субъекти бўлмаган юридик шахсларгагина тааллуқли бўлади.

Кодексининг 89-моддаси бешинчи қисм билан тўлдирилди, унга мувофиқ солиқ текширувини тайинлаш тўғрисидаги буйруқнинг ижроси суд томонидан тўхтатилган тақдирда, солиқ текширувини ўтказиш муддатини ҳисоблаш ҳам тўхтатилади.

Солиқ кодексининг 91-моддасида солиқ текшируви фақат охириги режали текширишдан кейинги, лекин янги текшириш ўтказилаётган йилдан бевосита олдинги беш календарь йилдан кўп бўлмаган даврни қам-

Солиқ кодексига киритилган ўзгартиришлар: жарималар миқдори қўшилмайди

«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига хусусий мулкни, тадбиркорлик субъектларини ишончли ҳимоя қилишни янада кучайтиришга, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этишга қаратилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонун (2015 йил 20 августдаги ЎРҚ-391-сон) билан Солиқ кодексига (Кодексага) ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди.

раб олиши назарда тутилган.

Шунингдек, солиққа оид ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарликка тортиш умумий шартларига тегишли ўзгартиришлар киритилди.

Кодекс 108-моддасининг олдинги таҳририда солиқ тўловчи томонидан бир нечта солиққа оид ҳуқуқбузарлик содир этилганда ҳар бир ҳуқуқбузарлик учун алоҳида алоҳида молиявий санкциялар қўлланилиши белгиланган эди. Мазкур модданинг янги таҳририга биноан солиқ тўловчи томонидан солиққа оид бир неча ҳуқуқбузарлик содир этилган тақдирда, жарима тарзидаги молиявий

санкциялар унча оғир бўлмаган молиявий санкцияни оғирроқ жарима билан қамраб олиш ёхуд тайинланган жарималарни тўлиқ ёки қисман қўшиш орқали солиққа оид ҳуқуқбузарликлар мажмуи бўйича қўлланилади. Бунда жариманинг узил-кесил миқдори жариманинг юқори миқдори назарда тутилган ҳуқуқбузарлик учун белгиланган энг кўп миқдордан ошиши мумкин эмас.

Шу билан бирга белгиланишича, солиқ тўловчи биринчи иш бўйича қарор чиқарилгунига қадар солиққа оид яна бошқа ҳуқуқбузарликлар содир этганлиги иш бўйича

қарор чиқарилганидан сўнг аниқланса, юқорида келтирилган қоидалар бўйича жарима қўлланилади. Бу ҳолда суд томонидан солиққа оид ҳуқуқбузарликлар мажмуи бўйича тайинланган жарима миқдорида биринчи қарор бўйича тўланган жариманинг суммаси ҳисобга олинади.

Бундан ташқари, молиявий санкцияларни қўллаш тартибига ўзгартиришлар киритилди. Кодексининг 112-моддаси тўртинчи қисм билан тўлдирилди, унда белгиланишича, қўлланиладиган молиявий санкция ҳуқуқбузарлигининг оқибатларига номутаносиб бўлган, жавобгарликни

енгиллаштирувчи ҳолатлар аниқланган тақдирда, шунингдек, ҳуқуқбузарлининг моддий аҳолини инобатга олиб, суд назарда тутилган молиявий санкциянинг энг кам даражасидан ҳам камроқ, бироқ белгиланган санкция энг кам миқдорининг 25 фоизидан кам бўлмаган миқдорда, сабаблар ва асосларни, албатта, кўрсатган ҳолда молиявий санкция қўллашга ҳақли.

Кодексининг 114-моддаси биринчи қисмига мувофиқ кирим қилинмаган товарларни сақлаш, бундан уларнинг қонуний келиб чиқиши тасдиқланган ҳоллар мустасно, кирим қилинмаган товар қиймати миқдорида жарима солишга сабаб бўлади. Киритилган қўшимчалар билан белгиланишича, кирим қилинмаган товарлар қўзғатилган маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш ёки жиноят иши доирасида давлат даромадида ўтказилган тақдирда, ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган санкция қўлланилмайди.

Малака ошириш курслари ўқитувчиларига тўланадиган ҳақ оширилди

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларининг касбий даражасини узлуксиз такомиллаштириш учун шарт-шароитларни таъминлашга йўналтирилган ҳужжатлар қабул қилинди.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги 242-сонли қарори билан куйидагилар тасдиқланди:

Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курслари тўғрисидаги Низом;

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, аттестациядан ўтказиш жараёнларини ташкил этиш ишларини мувофиқлаштириш бўйича Идоралараро комиссия таркиби;

Базавий олий таълим муассасаларининг ўқув-методик ва моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, уларни ўқитишнинг замонавий ахборот-коммуникация техникалари ва техник воситалари билан таъминлаш бўйича тадбирлар комплекси.

Қабул қилинган қарорга мувофиқ олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курсларига машғулотлар ўтказиш учун соатбай иш ҳақи тўлаш шартлари билан жалб этиладиган шахсларга соатбай иш ҳақи миқдори 2015 йил 1 сентябрдан бошлаб 25 фоизга кўпайтирилади. Шунингдек, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги курсларга машғулотлар ўтказиш жалб этиладиган айрим юқори малакали илмий-педагогик кадрларга ва тажрибали амалиётчи мутахассисларга ўқув машғулотлари ўтказганлиги учун соатбай иш ҳақи миқдорини белгиланган миқдорларидан 50 фоиз юқори этиб белгилаш ҳуқуқи берилди.

Ҳамма фойдаланиши мумкин бўлган портал

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 7 августдаги 232-сонли қарори билан Ўзбекистон Республикасининг Очiq маълумотлар портали тўғрисидаги Низом тасдиқланди.

Жорий йилнинг 19 мартдан ишга туширилган Очiq маълумотлар порталида давлат органларининг дастурий ва аппарат воситалари жамланган. Порталдан фойдаланган ҳолда очiq маълумотларни олиш, очiq маълумотларни қайта тиклаш, улардан нусха олиш, эълон қилиш ва узатиш, улардан эркин, муддатсиз, бепул ва фойдаланиш ҳудуди-ни чекламасдан фойдаланиш, уларни тарқатиш ва қайтадан гуруҳлаш, мослаштириш, ўзгартириш, бир шаклдан бошқа шаклга айлантириш, очiq маълумотлардан тижорат мақсадларида, шу жумладан, турли хилдаги дастурий маҳсулотлар ва иловаларни яратиш учун фойдаланиш мумкин.

Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги Очiq маълумотлар порталини шакллантириш ва ривожлантириш учун масъул орган этиб белгиланди. Мазкур вазирликка:

Очiq маълумотларни шакллантириш, уларни жойлаштириш ва уларни қайта ишлаш регламентини ишлаб чиқиш ва тасдиқлашти;

манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг расмий веб-сайтларида ва Очiq маълумотлар порталида мажбурий эълон қилиниши лозим бўлган ушбу органларнинг Очiq маълумотлар тўпламлари рўйхатини белгиланган тартибда кўриб чиқиш ва тасдиқлашти (тасдиқланган Рўйхат Ҳукумат порталида эълон қилинади).

Давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари очiq маълумотлар тўпламлари Очiq маълумотлар порталида эълон қилиниши масалалари бўйича масъул мансабдор шахс тайинлаши, ўз расмий веб-сайтларида «Очiq маълумотлар» бўлими ташкил этилишини, Рўйхатга мувофиқ очiq маълумотлар тўпламлари эълон қилинишини ҳамда ўз расмий

веб-сайтларида очiq маълумотлар тўпламлари ўз вақтида янгиланишини таъминлаши лозим.

Низомда Порталнинг мақсади ва вазифалари, Портал операторлари, етказиб берувчилари ва фойдаланувчилари ўртасидаги ўзаро муносабатлар тартиби белгиланди. Порталда фойдаланувчилар ўртасида юқори даражада талаб қилинадиган маълумотлар ва ахборот, етказиб берувчи фаолияти тўғрисида ҳамма эркин фойдаланиши мумкин бўлган ахборот, етказиб берувчи фаолиятининг асосий соҳалари бўйича маълумотлар, шунингдек, етказиб берувчи томонидан яратилган ёки ўз ваколатларини амалга оширишда унга келиб тушган ҳамма эркин фойдаланиши мумкин бўлган ахборот жойлаштирилади. Порталда жойлаштириш учун тақдим этиладиган ахборот долзарб, ишончли, яхлит бўлиши ва давлат сирларини ёки қонун билан муҳофазаланадиган бошқа сирни ўз ичига олмаслиги керак. Порталда жойлаштириладиган ахборот давлат тилида тақдим этилиши керак. Портал бошқа тиллардаги тенг аҳамиятли ёки қисқартирилган версияларга эга бўлиши мумкин.

Портал оператори Порталдан фойдаланиш бўйича фаолиятни, шу жумладан, Портал маълумотлар базаларидаги ахборотни қайта ишлашни амалга оширувчи юридик шахсдир. Порталнинг функционал имкониятларига ўзгартиришлар киритиш, эълон қилинадиган ахборот ҳажми ва мазмунини очiq маълумотларни етказиб берувчи билан келишиши керак.

Ҳужжат билан Портал ва етказиб берувчининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари белгиланган. Ҳужжатда фойдаланувчиларга бир қатор ҳуқуқлар тақдим этилган. Очiq маълумотлардан фойдаланганда қонун ҳужжатларига зид келмайдиган мақсадларда фойдаланишга, ахборот манбаига ҳаволани сақлаш лозим.

TANLIL

Ўзбекистон иқтисодиётига инвестициялар: 2015 йил I ярми якунлари

Тамойиллар

Ишлаб чиқаришни таркибий жиҳатдан ислох қилиш, модернизациялаш ва диверсификациялаш, энг муҳим юқори технологик қувватлар ишга туширилишини жадаллаштириш, шунингдек, минтақалар саноат салоҳиятини мустаҳкамлаш ҳамда транспорт ва коммуникация инфраструктурасини жадал ривожлантиришга йўналтирилган фаол инвестиция сиёсати амалга оширилиши туфайли 2015 йилнинг биринчи ярмида ўзлаштирилган инвестицияларнинг умумий ҳажми 18 трлн. сўмдан ортиқни ташкил этиб, 2014 йилнинг шу даври билан солиштирганда 9,8 фоизга ошди.

(12,3 фоиз) катта ҳажмдаги инвестициялар киритилди.

Ноишлаб чиқариш соҳасида (барча инвестицияларнинг 33,1 фоизи) инвестицияларнинг асосий улуши уй-жой қурилишига йўналтирилган (19,5 фоиз).

Жорий йил бошидан Инвестиция дастури доирасида умумий қиймати 160,9 млн. АҚШ долларини ташкил этувчи 63 та лойиҳани амалга ошириш якунланди. Яратилган махсус саноат зоналарида йил бошидан бўён умумий қиймати 16,1 млн. АҚШ долларини ташкил этувчи 5 та лойиҳани амалга ошириш, шу жумладан, «Жиззах» ЭИЗ худудида тикув машиналари, автомобиль тормоз колодка-

1-жадвал.

Молиялаштириш манбалари бўйича инвестициялар таркиби

	2014 й. январь-июнь	2015 й. январь-июнь	2014 й. январь-июнь	2015 й. январь-июнь
	умумий ҳажмга кўра фоизда		млрд. сўмда	
Асосий капиталга инвестициялар – жами жумладан	100,0	100,0	15 014,5	18 069,9
республика бюджети	5,7	5,4	855,8	975,8
корхоналар ва аҳоли	51,3	53,8	7 702,4	9 721,6
хорижий инвестициялар ва кредитлар	20,0	21,3	3 002,9	3 848,9
банк кредитлари ва бошқа қарз маблағлари	11,9	9,7	1 786,7	1 752,8
бюджетдан ташқари жамғармалар	11,1	9,8	1 666,6	1 770,9

Ихтисослаштирилган пудрат ташкилотларининг моддий-техникавий базаси янада ривожлантирилиши ва мустаҳкамланишига доир чоратадбирлар билан бир қаторда инвестиция фаоллигининг ошириш қурилиш ишлари ҳажми 18,0 фоизга ўсишига имкон яратди.

Молиялаштириш манбалари бўйича инвестициялар

Жорий йил биринчи ярми давомида ўзлаштирилган инвестицияларнинг энг катта ҳажмини хўжалик юритувчи субъектларнинг ўз маблағлари (умумий ҳажмнинг 32,3 фоизи) ташкил этди, улар 2014 йилнинг шу давридагига нисбатан 31,8 фоизга ошди, бу ишлаб чиқаришни диверсификациялаш ва рақобатбардошлигини оширишга доир тармоқ дастурлари, шунингдек, минтақаларни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришга доир ҳудудий дастурлар фаол амалга оширилиши жараёнини акс эттиради. Иқтисодиётнинг стратегик тармоқларидаги йирик инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун Тикланиш ва тараққиёт жамғармасининг ўзлаштирилган маблағлари ҳажми 5,6 фоизга ошиб, 225 млн. АҚШ долларини ташкил этди.

Иқтисодиёт тармоқлари бўйича инвестициялар

2015 йилнинг январь-июнь ойларида инвестициялар умумий ҳажмидан ишлаб чиқариш соҳасига инвестицияларнинг 66,9 фоизи йўналтирилди (2014 йил январь-июнь ойларида – 60,5 фоиз).

Ишлаб чиқариш соҳасига йўналтирилган барча инвестицияларнинг ярмидан ортигини (барча инвестицияларнинг 33,7 фоизи) саноатга йўналтирилган инвестициялар ташкил этди. Саноат соҳалари орасида ёқилғи-энергетика сектори катта улушни ташкил этади – барча инвестицияларнинг 22,5 фоизи саноатнинг ушбу секторида ўзлаштирилган. Шунингдек, қурилиш соҳасига (барча инвестицияларнинг 10,2 фоизи) ҳамда транспорт ва алоқа соҳасига

лари, метизлар ва металл профиллар, полипропилен қувурлар, фитинглар, вентилятор ва аксессуарлар ишлаб чиқариш ҳамда «Навоий» ЭИИЗ худудида антибактериал ва вирусга қарши дори препаратларини ишлаб чиқариш якунланди.

Умуман олганда, республика бўйича жорий йил биринчи ярми давомида 1 866 ишлаб чиқариш қуввати фойдаланишга киритилди, уларда 24,8 мингдан ортиқ янги иш ўрни яратилди. Қурилиш материаллари саноатида (666 та лойиҳа), озиқ-овқат саноатида (461), тўқимачилик ва тикувчилик саноатида (337), мебель (169), кимё ва нефть-кимё соҳаларида (149) янги ишлаб чиқариш қувватларини яратиш ва фаолият юритаётганларини кенгайтириш бўйича энг кўп лойиҳа амалга оширилди.

Бундан ташқари, технологик жараёнларни ҳамда хомашё ва материалларни сарфлаш нормаларини рационаллаштириш, йўқотишлар ва ишлаб чиқаришга тааллуқли бўлмаган харажатларни бартараф этиш, шунингдек, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот рақобатбардошлигини оширишга доир амалга оширилаётган чора-тадбирлар доирасида жорий йил бошидан бери йирик корхоналарда 43,3 млн. АҚШ долларига эквивалент суммадаги 819 бирлик маънан ва жисман эскирган ускуналар алмаштирилди. Кўрилган чоралар натижасида йирик саноат корхоналарида ишлаб чиқариладиган маҳсулот таннархи ўртача 9,6 фоизга пасайишига эришилди, саноатда меҳнат унумдорлиги 6,4 фоизга ўсиши ва ЯИМ энергия сифими 10,4 фоизга қисқариши таъминланди.

Шу билан бир вақтда 2015-2019 йилларда иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳада энергия сифимини қисқартириш, энергия тежовчи технологияларни жорий этишга доир чоратадбирлар дастурини амалга ошириш доирасида O'zDSt ISO 50001:2011 «Энергетик менежмент тизими. Фойдаланишга доир талаблар ва йўриқнома» янги стандарти ишлаб чиқилиб тасдиқланди, Тошкент давлат техника университети ва Бухоро муҳандислик-

Иқтисодиёт тармоқларида инвестициялар таркиби

2-жадвал.

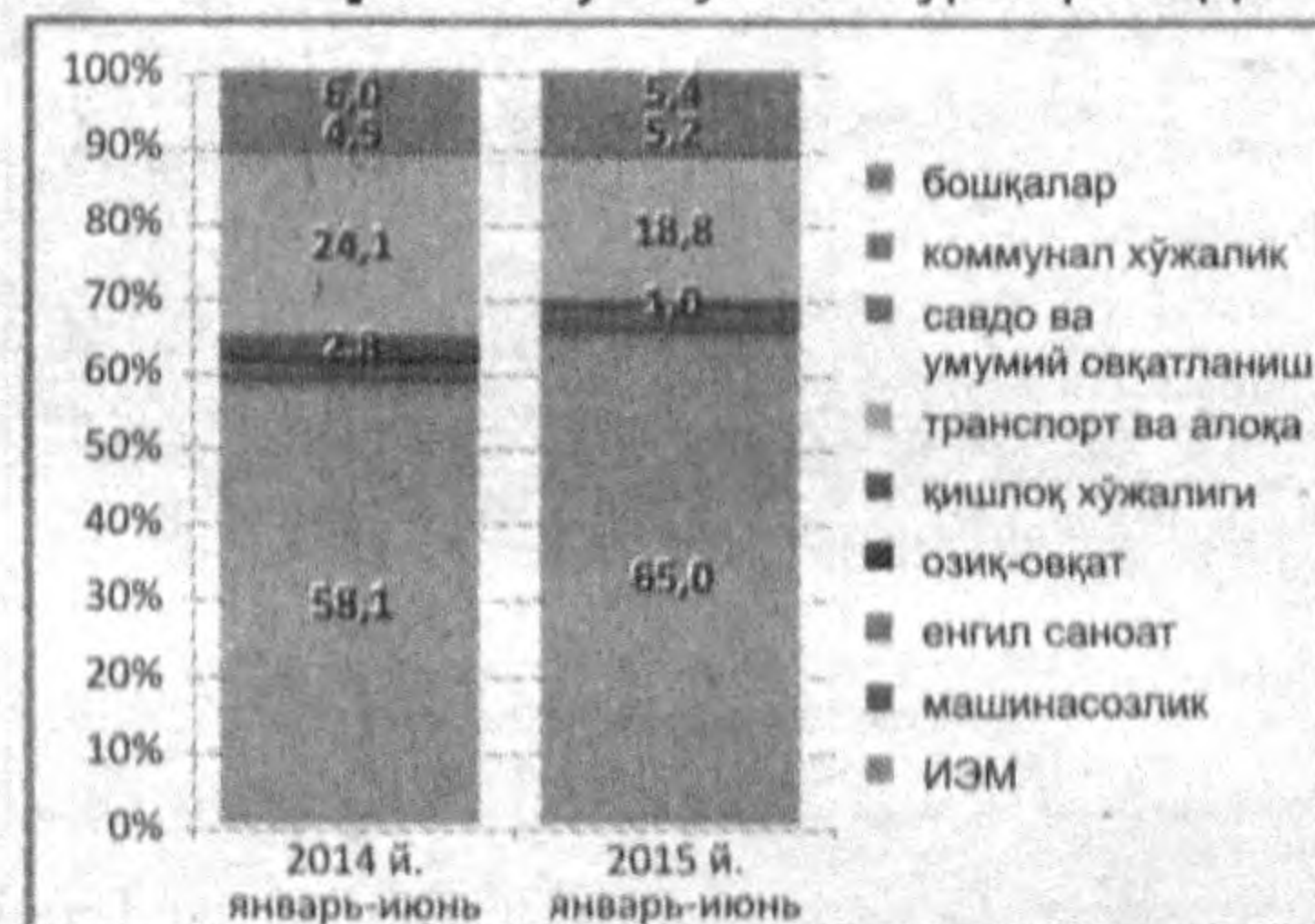
	2014 йил январь-июнь		2015 йил январь-июнь	
	млрд. сўмда	умумий ҳажмга кўра фоизда	млрд. сўмда	умумий ҳажмга кўра фоизда
Жами	15014,5	100,0	18069,9	100,0
Ишлаб чиқариш оид	9079,5	60,5	12091,6	66,9
саноат	4851,4	32,3	6095,8	33,7
шундан:				
иссиқлик-энергетикаси	2974,6	19,8	4068,3	22,5
металлургия	335,2	2,2	298	1,6
кимё ва нефть-кимё	262,9	1,8	313,8	1,7
машинасозлик	367,2	2,4	306,5	1,7
енгил	279,7	1,9	362,2	2,0
оziқ-овқат	214,0	1,4	221,4	1,2
қурилиш моллари	234,4	1,6	139,6	0,8
қишлоқ хўжалиги	657,6	4,4	597,7	3,3
қурилиш	256,3	1,7	1849,1	10,2
транспорт ва алоқа	1993,1	13,3	2227,3	12,3
савдо ва умумий овқатланиш	706,3	4,7	971,2	5,4
геология ва қидирув ишлари	397,3	2,6	98,4	0,5
бошқалар	217,5	1,5	252,1	1,4
Ишлаб чиқаришга оид бўлмаган	5935,0	39,5	5978,3	33,1
турар жой қурилиши	3808,9	25,3	3517,9	19,5
коммунал хўжалик	451,5	3,0	759,9	4,2
соғлиқни сақлаш	448,6	3,0	442,3	2,4
таълим	507,8	3,4	498,1	2,8
маданият ва санъат	120,1	0,8	130,5	0,7
бошқалар	598,1	4,0	629,6	3,5

технология институтида «Саноат корхоналарида энергетик аудит ва энергетик текширув ўтказиш» ихтисослиги бўйича талабаларни ўқитиш янги йўналиши очилди.

Инновацион ғоялар, технологиялар ва лойиҳалар республика ярмаркалари иши давомида тузилган шартномалар доирасида жорий йилнинг биринчи ярмида 3 та ишланма бўйича янги технологиялар ишлаб чиқаришга

1-диаграмма.

Иқтисодиёт тармоқларида хорижий инвестициялардан фойдаланиш таркиби, якунига кўра фоизда

жорий этилди, 17 та ишланма бўйича саноат маҳсулотининг тажриба намуналари яратилди ва 2 та шартнома бўйича намуналар тажриба синовидан ўтказилди. Бундан ташқари, 10 та шартнома бўйича ишлаб чиқариш корхоналарига илмий ва таълим муассасалари ишлаб чиқарган маҳсулот етказиб берилди, 15 та шартнома бўйича технологик регламентлар, қўлланмалар, техник шартлар, чизмалар ва бошқаларни ишлаб чиқиш бўйича илмий-техник хизматлар кўрсатилди.

2-диаграмма.

Минтақаларда қурилиш ишлари ҳажми, 2015 йилнинг январь-июнь ойларида, умумий ҳажмга кўра фоизда

Хорижий инвестициялар

Ўзлаштирилган инвестициялар (1,5 млрд. АҚШ доллари ёки 21,3 фоизга ошган) умумий ҳажмида хорижий инвестициялар ва кредитлар улуши 11 фоиз, шу жумладан, 1,2 млрд. АҚШ долларини – тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ташкил этди (10,9 фоизга ўсган ҳолда).

3-диаграмма.

Мулкчилик шакли бўйича қурилиш ишлари таркиби, фоизда

Инвестициялар ва республика минтақаларидаги қурилиш ишлари

2015 йил январь-июнь ойларида Ўзбекистонга барча инвестицияларнинг ярмидан ортиғи (54,0 фоиз) 4 минтақа – Қорақалпоғистон Республикаси (2 816,0 млрд. сўм ёки барча инвестицияларнинг 15,6 фоизи); Тошкент шаҳри (2 789,7 млрд. сўм ёки 15,4 фоиз); Қашқадарё (2 387,1 млрд. сўм ёки 13,2 фоиз) ва Бухоро вилоятлари (1 756,4 млрд. сўм ёки 9,7 фоиз) иқтисодиётига жалб этилди.

Қурилиш ишлари

2015 йил январь-июнь ойларида 11 751,8 млрд. сўмлик қурилиш ишлари бажарилди, бу 2014 йил январь-июнь ойларидаги қурилиш ишлари ҳажмидан 18,0 фоизга ортиқдир. Қурилиш ишлари умумий ҳажмидан 79,2 фоизи корхоналарнинг янги қурилиши, реконструкция қилиниши, кенгайтирилиши ва техник жиҳатдан қайта қуроллантирилишига тўғри келади.

Тузилмада мулкчилик шакллари бўйича фуқароларнинг шахсий мулки (2015 йил январь-июнь ойларида 43,3 фоиз), хўжалик бирлашмаларининг мулки (29,3 фоиз) асосий улушни ташкил этади.

STATISTIKA

ЎзРТХБда сотувга қўйилган товарларнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

	22-06/ 26-06	29-06/ 03-07	06-07/ 10-07	13-07/ 17-07	20-07/ 24-07	27-07/ 31-07	03-08/ 07-08	10-08/ 14-08	17-08/ 21-08	24-08/ 28-08	29-08/ 04-09
Пахта ёғи, сўм/т	2 641 778	2 693 330	2 693 457	2 672 130	2 693 329	2 693 329	2 667 778	2 726 185	2 740 316	2 743 822	2 745 625
Бугдой уни олий нав, сўм/т	1 272 894	1 238 790	1 261 705	1 279 761	1 272 963	1 240 992	1 300 730	1 288 770	1 273 188	1 264 006	1 238 790
Бугдой уни биринчи нав, сўм/т	890 044	899 868	902 781	889 753	900 378	900 085	902 470	889 122	899 896	893 170	893 170
Бугдой, ём учун 4 класс	583 401	583 401	583 611	583 401	583 401	583 401	583 401	583 401	583 401	583 401	583 401
Бугдой, ём учун 5 класс	522 918	545 489	523 995	515 811	514 772	514 772	514 772	514 772	538 358	562 661	542 408
Шакар	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900	2 412 900
Бензин АИ-80, сўм/т	3 340 074	3 163 517	3 482 134	3 414 438	3 350 752	3 585 072	4 423 843	3 632 161	3 749 331	3 380 370	3 475 361
Бензин АИ-91, сўм/т	3 189 990	3 173 117	3 768 571	3 171 959	3 560 695	3 560 695	3 560 695	6 237 896	3 366 203	3 557 865	3 801 452
Дизель ёнилғиси, сўм/т	4 401 045	4 203 336	4 535 041	4 251 304	4 487 970	4 464 204	4 534 613	4 128 860	4 401 958	4 210 338	4 105 470
Суюлтирилган газ, сўм/т	2 648 717	2 806 302	2 404 781	2 052 064	2 590 929	2 436 308	2 608 012	2 601 676	2 541 533	2 537 614	2 792 529
Соя шроти, сўм/т	3 960 000	3 960 000	3 960 000	3 960 000	3 960 000	3 960 000	3 960 000	3 960 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000
Пахта чигити шроти, сўм/т	540 495	510 345	488 986	482 969	494 938	496 619	483 089	495 582	498 163	559 057	512 374
Пахта чигити шелухаси, сўм/т	253 240	242 956	256 644	235 251	236 084	236 085	236 085	236 085	241 203	267 190	236 085
Азот-фосфорли ўғит (қопда), сўм/т	723 185	723 460	728 760	728 760	728 760	728 760	728 760	728 760	728 761	728 761	728 761
Аммофос 44:10, сўм/т	1 284 104	1 284 104	1 284 104	1 284 104	1 284 104	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000	1 168 000
Кальцийланган сода (қопда), сўм/т	1 096 440	1 682 827	1 445 582	1 387 505	1 220 537	1 263 154	1 210 734	1 256 397	1 378 745	1 421 911	1 528 192
Сульфат аммонияси (уюм), сўм/т	350 130	349 468	339 236	338 489	343 414	337 897	328 687	347 541	342 401	324 609	328 766
Суперфосфат (уюм), сўм/т	399 780	399 780	399 780	399 780	1 005 333	1 005 333	1 005 333	1 005 333	1 005 333	1 005 333	399 732
Арматура (СТ25-35ГС), сўм/т	2 755 351	2 757 778	2 757 778	2 836 239	2 836 239	2 922 056	2 922 056	2 860 131	2 860 131	2 700 925	2 700 925
Қурилиш битуми, сўм/т	2 012 205	2 012 205	2 075 519	2 392 762	2 331 411	2 198 319	2 183 045	2 528 224	2 079 973	2 198 824	2 280 866
Мис катанкаси, сўм/т	24 552 610	25 419 418	25 179 592	25 348 935	25 102 317	25 102 317	16 004 433	19 282 676	22 721 013	22 721 013	22 721 013
Полиэтилен (F-0120), сўм/т	8 176 065	9 737 735	9 186 991	9 186 991	9 186 991	9 186 991	9 186 991	9 215 063	9 215 063	9 215 063	9 215 063
Қўмир (2 БОМСШ 0-50), сўм/т	123 685	120 414	120 414	120 414	120 414	139 927	139 927	139 927	139 927	121 996	125 293
Цемент (М-400 Д-20), сўм/т	250 478	249 158	251 990	264 874	260 668	270 612	284 281	318 078	322 783	349 278	339 973
Шифер 8 тўлқинли, сўм/лист бирлигида	18 572	18 466	18 538	18 571	18 556	18 731	18 666	18 849	19 775	21 126	22 493

DUNYOGA NIGOH

Европа инвестиция банки Грецияга молиявий кўмак берди

Европа инвестиция банки Грецияга 1 млрд. евро миқдоридан кредит ажратди.

Ушбу маблағлар ЕИнинг тузилмавий жамғармаларидан молиявий кўмак олган лойиҳаларни қўшимча молиялаштириш учун йўналтирилади. Маълумотларга қараганда, бу воситалар Греция иқтисодиётини фавқулотда қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари дастури доирасида ажратилди.

– Банк Греция иқтисодиёти ривожига муҳим аҳамият қаратаётганини яна бир бор намоён этмоқда, – деди ЕИБ президенти Вернер Хойер. –

Грек халқи мушкул вазиятларни бошидан кечириётган бир пайтда уларнинг манфаатини ҳимоя қилиш ва мамлакат иқтисодиётини яхшилаш мақсадида ушбу маблағларни тез фурсатларда ўтказиб юбориш йўлида сўнгги ҳафтада тиним билмай меҳнат қилдик.

Инқироз бошланганидан буён ЕИБ Грецияда турли хил лойиҳаларни амалда татбиқ этиш учун 11 млрд. евродан ортиқ маблағни йўналтирди.

Испания мисолида Европа тараққиёти таҳлил этилди

Германия молия вазири Вольфганг Шойбле Берлинда ўтказилган матбуот анжуманида қайд этишича, Испания иқтисодиётида кузатилаётган ҳолат евроҳудуд инқирозга қарши қатъиятлиликл билан курашаётганини кўрсатмоқда.

– Испания мисолида айтиш мумкинки, Европада амалга оширилаётган чора-тадбирлар беиз бўлмаяпти, – деди Шойбле ва кенг қўламли ислохотларни амалга ошираётган Испания келажагига оптимизм билан қарашини маълум қилди.

Айнан ушбу анжуманда Испания иқтисодиёт вазири Луи де Гиндос келаси йил мамлакатда бюджет тақчиллиги даражаси ЯИМнинг 3 фоизидан ортмаслиги башорат қилинаётганини айтди.

Тўловларни алоқасиз амалга ошира оладиган қишки кийим

Шотландиянинг тўқимачилик маҳсулотларини ишлаб чиқарувчи «Lyle & Scott» компанияси тўловларни алоқасиз амалга ошира оладиган қишки кийимни яратди.

Кийимнинг энг қисмида махсус ҳамён мавжуд бўлиб, унга Буюк Британиянинг «Barclays» банки томонидан ишлаб чиқилган алоқасиз тўловлар билан қўлланган жойлаштирилиши мумкин. «Finextra» интернет порталнинг маълум қилишича, бундай мослама ёрдамида «Врау» шахсий тўлов тизими доирасида трансакция амалиётини бажариш қийинчилик туғдирмайди.

Ушбу қишки кийимнинг нархи 150 фунт стерлингни ташкил қилиб, Lyle & Scottдагилар уни Apple Watchга нисбатан бирмунча арзон ва фойдали эканлигини эътироф эт-

моқда (Apple Watchнинг Англиядаги нархи тахминан 300 фунт стерлингдан бошланади).

Ҳозирги кунда «Barclays»да алоқасиз тўловларни амалга ошира оладиган қўлқоплар синондан ўтказилмоқда.

«Visa Europe» компанияси эса тўловларни амалга ошира оладиган замонавий кийимлар тўпламини яратишга тадорик кўрмоқда. Кийимларга Буюк Британиянинг машҳур дизайнери Генри Голланд билан ҳамкорликда асос солинмоқда ва Лондонда 12-16 сентябрь кунлари ўтказиладиган Модалар ҳафталигида намоиш этилиши кутилмоқда.

«Barclays» биткоинни тан оладими?

Буюк Британиянинг «Barclays» банки хайрия мақсадларида амалга ошириладиган пул ўтказмаларида биткоинни валютанинг муқобил тури сифатида қабул қилишни режалаштирмоқда.

«The Sunday Times» нашрида банк вакилларида бирининг ёзишича, кредит муассасаси криптовалютада битимларни амалга оширадиган интернет-майдони билан ҳамкорлик шартномасига имзо чеккан. Мақолада баён этилишча, «Barclays» ушбу турдаги хизматни 2016 йилга қадар тўлиқ ишга туширади.

Банкнинг рақамли хизматлар бўлими бошлиғи Дерек Уайтнинг мақолага берган изоҳига кўра, банк аслида биткоинни хайрия ташкилотлари қабул қилиши мумкин бўлган тўловлар, валюталар рўйхатига киритишни мўлжалламоқда.

Июнь ойида банк «Safello» компаниясининг швед ишлаб чиқувчилари билан биргаликда кундалик банк тўловлари сифатида «Blockchain» (биткоин криптовалютасининг асоси) технологиясини амалда татбиқ этиш йўллари йўналган эди.

Хитойдаги ўсиш суръатининг пасайиши бошқаларга ҳам таъсир кўрсатиши мумкин

Хитой иқтисодиётининг ўсиш суръати пасайиши кутилганиданда жиддий оқибатларга сабаб бўлиши мумкинлигини маълум қилди, ХВФ раҳбари Кристин Лагард Анқарада ўтказилган молия вазирлари учрашуви – G20 олдида ўтказилган давра суҳбатларидан бирида.

– Хитой иқтисодиётидаги ўсиш суръатининг пасайиши ҳолати, умуман олганда, аввал қилинган башоратларни тасдиқламоқда. Бироқ унинг транс-чегаравий таъсири кутилганиданда сезилди ва ушбу пасайиш хомашё ҳамда молия бозорларидаги вазиятда яққол намоён бўлмоқда, – деди Лагард ўз сўзида.

Иқтисодиёти ривожланаётган мамлакатлар учун қисқа муддатли таваккалчилик даражаси ортиб, бу эса Хитойнинг узоқ истиқболдаги ўсиш суръатига, шунингдек, хомашё нархи тушишига, валюта айирбошлаш курсининг ўсишига ва сармоялар оқими таъсир кўрсатмоқда. Агарда ушбу ҳолатлар бир пайтнинг ўзида кузатиладиган бўлса, истиқболда бундан ҳам яхши натижалар қайд этилмаслиги мумкинлиги таъкидланди.

Айни пайтда фонднинг башоратига кўра, иқтисоди ривожланган мамлакатлардаги иқтисодий фаоллик «жорий йил ҳам, келаси йил ҳам ўртача маромда ўсиб боради» ва бундай натижага нефтнинг нархи пасайиши эвазига эришилиши тахмин қилинмоқда.

ХВЖ: жаҳон иқтисодиёти ўсишининг кутилганидек бўлмаслик эҳтимоли

Халқаро валюта жамғармаси раҳбари Кристин Лагард Индонезияга қилган сафарида қайд этишича, глобал иқтисодий ўсиш, аввал кутилганидан биров пасайиши эҳтимоли йўқ эмас.

Нотиқ бунинг сабабини ривожланган ва ривожланаётган мамлакатларда иқтисодиётни тиклаш бўйича ишлар суст амалга оширилаётганида, деб ҳисоблади.

қилинганидан ҳам паст кўрсаткичга эришилиши эҳтимоли ҳам йўқ эмас, – деди Лагард.

ХВЖ ўтган йили жаҳон иқтисодиётининг 2015 йилдаги ўсиш суръати 3,3 фоизни ташкил қилишини башорат қилганди. Бу эса ундан аввалги йилдаги башоратдан (3,4 фоиз) биров паст кўрсаткич эди.

Лагард айтишича, Хитойдаги сустлашиш аввалгидек бирданига ва кескин суръатларда юзага келмаяпти. Сўнгги йилларда таваккалчиликнинг оқибатини барта-раф этиш ва бозор иқти-

– Умуман олганда, жаҳон иқтисодиётининг ўсиш суръати ўртача бўлиши кутилмоқда. Айни пайтда ўтган йили июль ойида башорат

содиётига ўтишни жадаллаштириш борасида амалга оширилаётган ишлар мураккаб ва нотекис жараёнларни ўтишни талаб этади.

XABARLAR, VOQEALAR

Реклама ўрнида

«ASIA ALLIANCE BANK» АТБ савдони молиялаштириш бўйича ўрнатилган ҳамкорлик учун Германиянинг «Commerzbank AG» томонидан тақдирланди

«ASIA ALLIANCE BANK» акциядорлик-тижорат банкининг чет давлатлардаги молия институтлари билан савдони молиялаштириш соҳасидаги ҳамкорлиги юқори даражада баҳоланди.

Хусусан, 2015 йилнинг 26 августида Германиядаги «Commerzbank AG» банкининг Ўзбекистон Республикасидаги Ваколатхонаси раҳбари жаноб Бодо Тёнс ўзаро ўрнатилган яхши ҳамкорлик учун «ASIA ALLIANCE BANK» АТБ бошқарув раисининг биринчи ўринбосари Умид Абдухаликович Ҳакимовга мукофот топширди. «Commerzbank AG» билан ўрнатилган муносабатга беш йил бўлган бўлса, шу пайтга қадар «ASIA ALLIANCE BANK» ўзини ишончли ва фаол ҳамкор сифатида намоён қилиб келмоқда.

Таъкидлаш лозимки, йўлга қўйилган вакиллик муносабатида асосий эътибор ҳамкорлар ишончини оқлаш, мижозлар манфаатини ҳимоя қилиш, халқаро ҳисоб-китобларнинг тезлиги ва сифатини яхшилаш масаласига қаратилмоқда. Бугунги кунда «ASIA ALLIANCE BANK» АТБ 19 та банк билан вакиллик муносабатини ўрнатган бўлиб, шундан 15 таси «Commerzbank AG» ва «Landesbank Baden-Württemberg» (Германия), «Development Bank of Singapore» (Сингапур), «Kookmin Bank» (Жанубий Корея), «UBS» (Швейцария), «Bank of China» ва «Agricultural Bank of China» (Хитой), «ВТБ Банк» (Россия) сингари дунёнинг етакчи молия муассасаларидир.

Хорижий банклар билан ўрнатилган бундай ҳамкорлик халқаро ҳисоб-китоб ишлари, савдони молиялаштириш операциялари соҳасини такомиллаштиришга, шунингдек, халқаро пул ўтказмалари хизматини ривожлантиришга ва халқаро миқёсдаги нуфузи мустаҳкамланишига хизмат қилади.

«ASIA ALLIANCE BANK» АТБ
Матбуот хизмати.

Хизматлар лицензияланган.

Янги савдо мажмуаси

Термиз шаҳрида янги савдо мажмуаси иш бошлади. Қарийб 300 ўринли ўн битта савдо павильони, иккита қаҳвахонадан иборат мажмуа қурилишига 10 млрд. 650 млн. сўм маблағ сарфланди.

Давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, нуронийлар, тадбиркорлар ва оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этган иншоотнинг очилиш маросимида Президентимиз раҳнамолигида замонавий сервис ва хизмат кўрсатиш сифатини янада ошириш, замонавий бозор ва савдо мажмуалари барпо этишга алоҳида эътибор қаратилаётгани таъкидланди. Президентимизнинг 2010 йил 26 апрелдаги «Дехқон бозорлари ва савдо комплекслари фаолиятини ташкил қилишни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори бу борада муҳим дастуриламал бўлмоқда.

Ушбу қарор ижроси ҳамда 2015-2017 йилларда Сурхондарё вилоятининг йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилмасини янада ривожлантириш бўйича чора-тадбирлар дастурига мувофиқ вилоятда 36 савдо, хизмат кўрсатиш ва сервис иншооти, 26 бозор барпо этилиб, мавжудлари реконструкция қилинаётир.

Миллий ва замонавий архитектура услублари уйғунлигида қурилган савдо павильонларида яратилган қулайлик ва шароитдан аҳоли жуда мамнун.

– Юртнинг ободлигини билмоқчи бўлсанг, бозорига бок, деган нақл бекорга

айтилмаган, – дейди меҳнат фахрийси Олимжон Эшонов. – Қадимдан бозор юрт ободлиги ва халқ фаровонлигини белгилашда муҳим омил бўлган. Мустақиллик йиллари бундай улғуф қадриятларимиз қайта тикланиб, жаҳон талабларига жавоб берадиган иншоотлар жадал қурилаётгани, мавжудлари замонавий услубда таъмирланаётгани юртимиздаги тинчлик, ободлик ва одамларнинг муносиб турмуш кечириши учун кўрсатилаётган улкан эътибор самарасидир. Ана шундай эзгу амаллар ташаббускори Юртбошимиздан миннатдормиз.

ЎЗА.

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

Газетанинг обуна индекслари

Юридик шахслар учун:	Жисмоний шахслар учун:
Ўзбек тилида – 102	Ўзбек тилида – 377
рус тилида – 104	рус тилида – 378

Маълумот учун телефонлар:
0(371) 234-58-43, 0(371) 234-43-18

«БАНК АХБОРОТНОМАСИ»:
МОЛИЯ ЯНГИЛИКЛАРИДАН ДОИМО ХАБАРДОР БЎЛИНГ!

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ-ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ҲАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

«Norma» МЧЖ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

БОШ МУҲАРРИР

Акмал НАЗАРОВ

Нашр учун масъул

Анвар АСРОРОВ

ЧОП ЭТИШГА ТАЙЁРЛОВЧИ

Газета «Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖнинг
компьютер базасида
саҳифаланди

АХБОРОТ КЎМАГИ

ЎЗА, «Туркистон-пресс» НАА

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100084, Тошкент ш.,

Ғ. Мавлонов кўчаси,

1а-уй, 3-қават.

e-mail: info@banknews.uz

www.banknews.uz

Реклама ва эълонлар учун
234-43-18

телефони орқали мурожаат қилинг.

Юридик шахслар учун нашр индекси – 102.

Жисмоний шахслар учун нашр индекси – 377.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан «Банк ахборотномаси»да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилади.

Кўлөзмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган.

Газета ҳафтанинг пайшанба куни чоп этилади.

Буюртма № 42
Адади: 6147 нусха.
Нархи шартнома асосида.
Газета А3 ҳажмда, 3 шартли босма табоқда чоп этилди.
Босишга рухсат этилди: 09.09.2015 й., 9.00.